

Outokummun kaupunki

Talousarvio 2017

Taloussuunnitelma 2018 – 2019

Sisällysluettelo

1.	KAUPUNGIN NYKYTILA	2
1.1.	Kaupungin alue ja hallinnolliset yhteydet.....	2
1.2.	Väestö	2
1.3.	Työvoima.....	5
1.4.	Työttömyys	6
1.5.	Taloussuunnitelman vaikutus kaupungin talouteen	6
2.	KAUPUNGIN KEHITTÄMISEN STRATEGIAT	10
2.1.	Outokummun kaupungin strategiat	10
2.2.	Strategian toteutus ja seuranta	11
2.3.	Vuoden 2017 talousarvion keskeiset painopistealueet	12
2.4.	Elinkeino-ohjelma 2014 – 2017	12
2.5.	Kaupunkikonserni ja omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet	12
3.	TALOUSARVION PERUSTELUT	24
3.1.	Tuloperusteet	24
3.2.	Menoperusteet.....	26
4.	TALOUSARVION SITOVUUS	28
4.1.	Yleistä.....	28
4.2.	Tulostavoitteet.....	28
4.3.	Talousarvion sitovat määrärahat	28
4.4.	Käyttösuunnitelma.....	28
4.5.	Talousarvion seuranta	29
4.6.	Kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden seuranta.....	29
5.	KÄYTTÖTALOUS	30
6.	TULOSLASKELMA	50
7.	INVESTOINNIT	54
8.	RAHOITUSOSA	60

Taulukko 1.	Väestönmuutokset Outokummun kaupungissa v. 1990 - 2015 (henkikirjoitettu väestö) ja kaupungin arvio väestönkehityksestä:	2
Taulukko 2.	Väestön ikäjakauma (v. 2014= 100) ja Tilastokeskuksen tekemä väestöennuste.	3
Taulukko 3.	Väestöllinen huoltosuhde.	4
Taulukko 4.	Outokummun muuttoliike vuosina 2000-2015	4
Taulukko 5.	Työllinen työvoima vuosina 1990 – 2014.	5
Taulukko 6.	Alueella työssäkäyvät asuinkunnan mukaan 31.12.2014	5
Taulukko 7.	Työttömyysasteet Outokummussa ja Pohjois-Karjalassa 2000-2015.	6
Taulukko 8.	Tunnuslukuja	7
Taulukko 9.	Peruskaupungin ali-/ylijäämä	8
Taulukko 10.	Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit	8
Taulukko 11.	TA-lainakanta ja nettolainanotto	9

Liite no 1.	Peruspalvelujen valtionosuusrahoitus 2017	63
Liite no 2.	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	64
Liite no 3.	Outokummun vesihuoltolaitos –kirjanpidollinen taseyksikkö tuloslaskelma.....	65
Liite no 4.	Outokummun vesihuoltolaitos –kirjanpidollinen taseyksikkö rahoituslaskelma	66

1. KAUPUNGIN NYKYTILA

1.1. Kaupungin alue ja hallinnolliset yhteydet

Outokummun kaupunki kuuluu Itä-Suomen lääniin, Pohjois-Karjalan maakuntaan ja Joensuun seutukuntaan. Outokummun naapurikuntia ovat Liperi ja Polvijärvi Pohjois-Karjalan maakunnassa, Kaavi ja Tuusniemi Pohjois-Savon maakunnassa ja Heinävesi Etelä-Savon maakunnassa.

Outokummun kaupungin kokonaispinta-ala on 584,1 km², josta maapinta-ala on 445,8 km². Kaavoitettua aluetta on 962 ha. Vesistöjen rantaviivan pituus on noin 440 km. Asukastiheys on 16,5 asukasta maaneliökilometriä kohden.

Etäisyys pääkaupunkiin Helsinkiin on 420 km, läänin pääkaupunkiin Mikkeliin 187 km ja maakunnan keskukseen Joensuuhun 47 km, lähimmälle reittiliikenteen lentokentälle Onttolaan 35 km, lähimpään merisatamaan Kotkaan 391 km ja lähimpään sisävesisatamaan Joensuuhun 47 km.

1.2. Väestö

Outokummun kaupungin väkiluku 31.12.2015 oli 7 139, jossa vähennystä edelliseen vuoteen oli - 33 (v. 2014). Väestö on keskittynyt kaupungin taajamaan, jossa asukkaita oli noin 4 800. Väestönmuutos 1.1. – 31.8.2016 on ollut - 3 (7 136 asukasta).

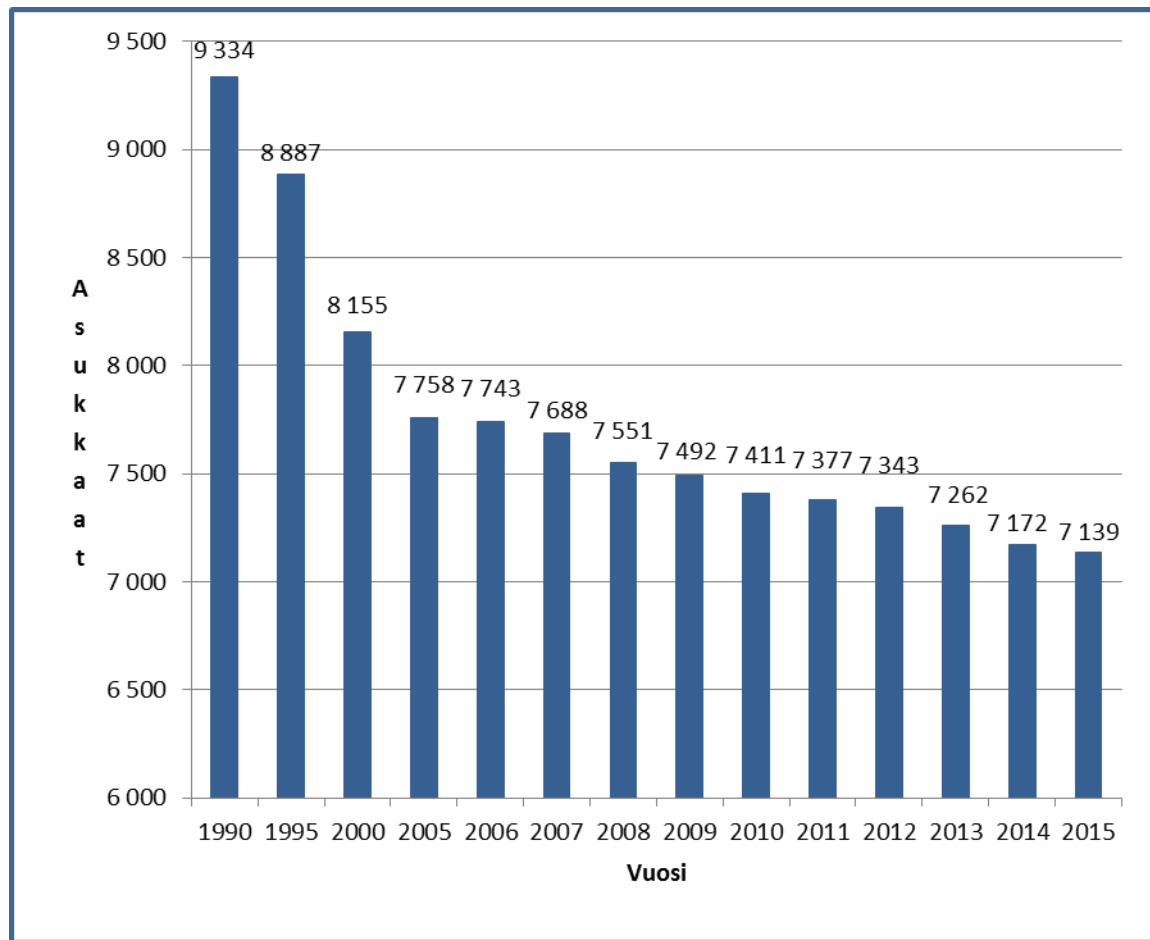
Vuodesta 1975 (10 736) väkiluku on pienentynyt voimakkaasti ollen 3 564 asukasta vähemmän (-33,2 %) aikavälillä 1975-2014. 1970-luvulla väheneminen oli keskimäärin 83 henkilöä/vuosi. 1980- ja 1990-luvuilla vuosittaiset väestötappiot ovat olleet keskimäärin 100 henkilöä.

Väestön ikärakenne on siirtymässä jatkuvasti iäkkäämpiin ihmisiin. Tarkastelujaksolla 1975-2014 ikäryhmässä 0-14-vuotiaat on prosentuaalinen osuus pienentynyt 22,5 %:sta 14,2 %:iin ja yli 65-vuotiaitten prosentuaalinen osuus on lisääntynyt 8,9 %:sta 26,6 %:iin. Ikäryhmässä 15-64-vuotiaat muutos on pysynyt tasaisimpana välillä 68,5-59,2 %.

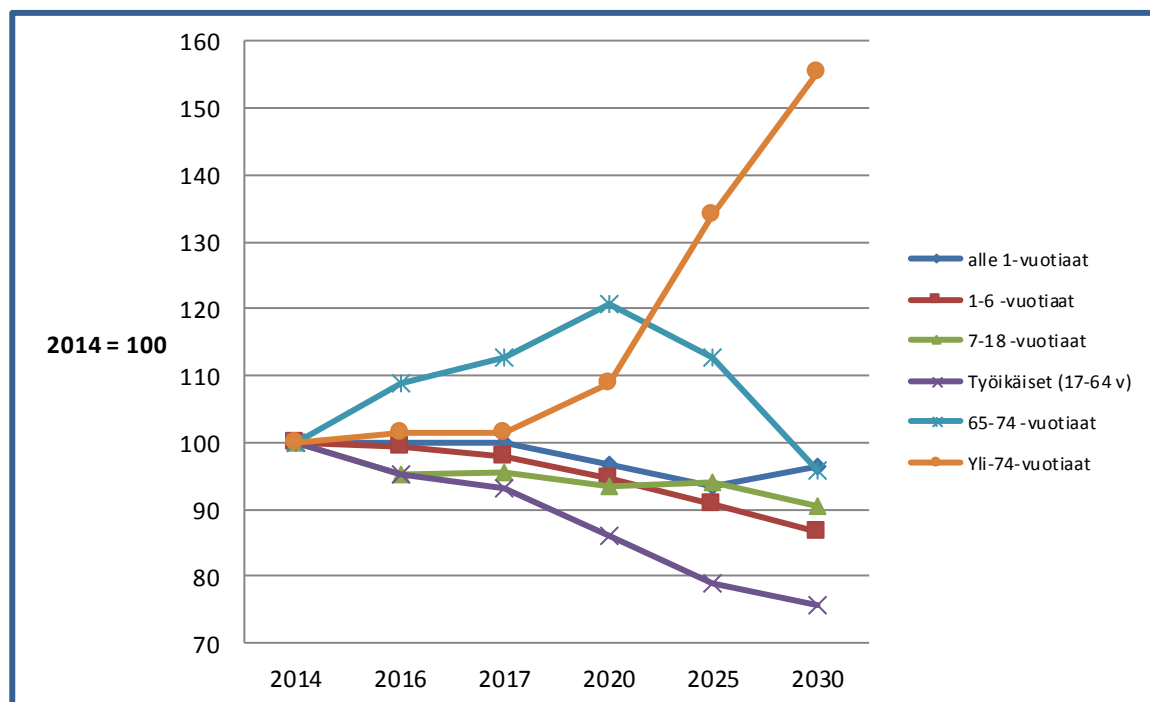
Seuraavassa on esitelty eräitä väestönkehitystä kuvaavia taulukoita:

Taulukko 1. Väestönmuutokset Outokummun kaupungissa v. 1990 - 2015 (henkikirjoitettu väestö) ja kaupungin arvio väestönkehityksestä:

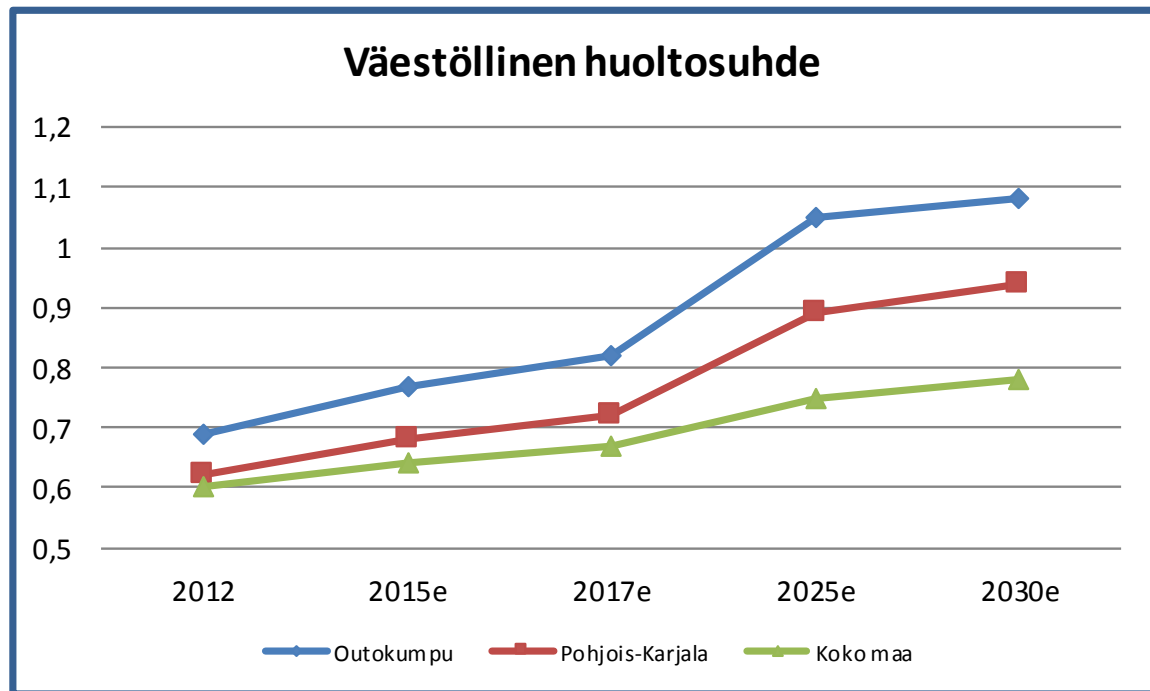
Vuosi	Väestö	Muutos/v +/-	Vuosi	Väestö	Muutos/v +/-	Vuosi	Väestö	Muutos/v +/-
1990	9334		2008	7551	-137	2014	7172	-90
1995	8887	-89	2009	7492	-59	2015	7139	-33
2000	8155	-146	2010	7411	-81	2020	6870	-50
2005	7758	-79	2011	7377	-34	2025	6683	-37
2006	7743	-15	2012	7343	-34	2030	6519	-55
2007	7688	-55	2013	7262	-81			

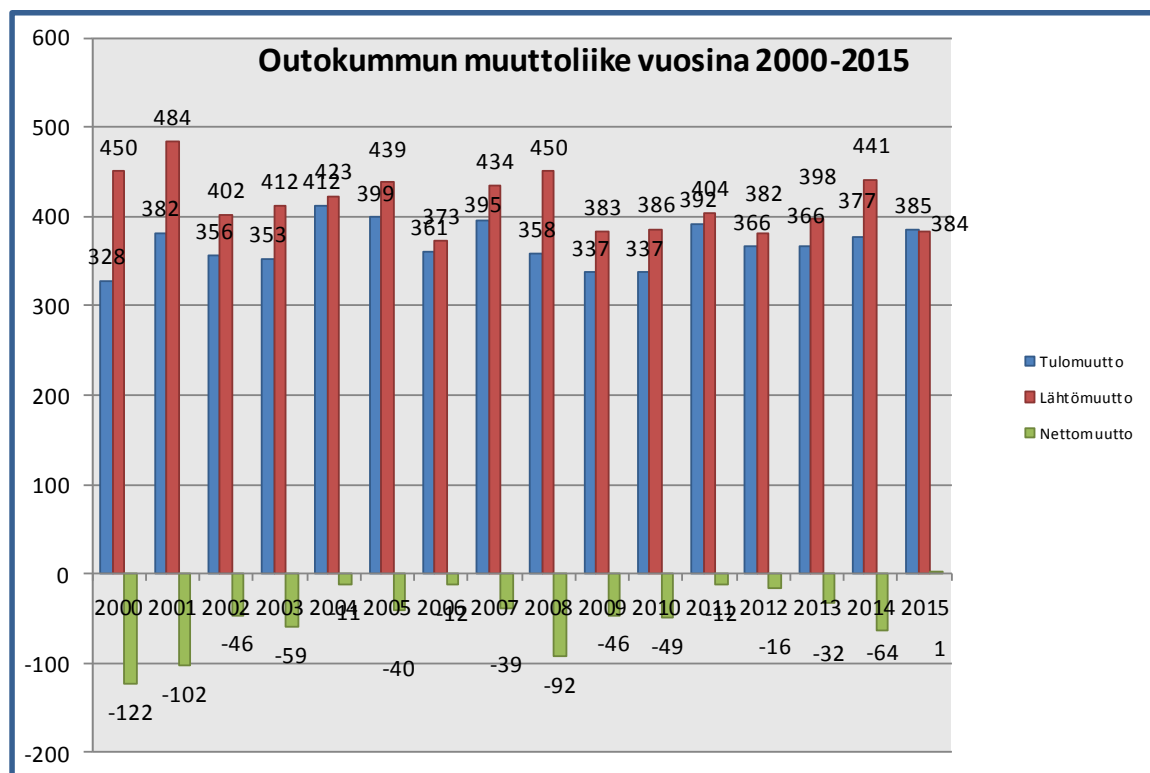
Taulukko 2. Väestön ikäjakauma (v. 2014= 100) ja Tilastokeskuksen tekemä väestöennuste.

Kuten yllä olevasta taulukosta näkyy, yli-75-vuotiaiden osuus kasvaa merkittävästi vuodesta 2020 lukien. Vastaavasti työikäisen väestön määrä vähenee jo vuodesta 2017 lukien.

Taulukko 3. Väestöllinen huoltosuhde.

Väestöllinen huoltosuhde kertoo, kuinka paljon on alle 17- ja yli 64-vuotiaita yhtä työikäistä (17-64 vuotiaat) kohti. Mitä suurempi luku on, sitä huonompi on huoltosuhde. Tämä kuva korreloi yllä olevaan väestö ikäjakauma-tilustukseen, jossa työikäisten määrä vähenee ja etenkin yli 74-vuotiaiden osuus kasvaa merkittävästi.

Taulukko 4. Outokummun muuttoliike vuosina 2000-2015

1.3. Työvoima

Työllinen työvoima on vähentynyt aikavälillä 1990 – 2013 32 %. Vähentymistä on ollut mm. alkutuotannossa 75 % ja kaupassa ja liikenteessä 48 %.

Taulukko 5. Työllinen työvoima vuosina 1990 – 2014.

OUTOKUMPU	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Alkutuotanto	447	244	179	162	168	162	158	152	148	140	140	136	111
Teollisuus	823	714	800	793	800	806	784	620	686	710	687	647	654
Rakentaminen	240	155	139	159	174	189	187	174	177	171	161	149	139
Kauppa ja liikenne	588	364	389	381	382	398	396	353	368	357	366	344	306
Palvelut	1 240	1 084	1 134	1 110	1 109	1 138	1 129	1 104	1 116	1 140	1 121	1 089	1 101
Tuntematon	93	95	57	34	52	47	20	39	41	51	22	18	23
Työvoima yhteensä	3 431	2 656	2 698	2 639	2 685	2 740	2 674	2 442	2 536	2 569	2 497	2 383	2 334
Työttömyys-%	8,7	25,7	20,7	17,2	16,1	15	14,8	17,9	17,2	14,6	14,2	16,7	15,4

Outokumpulaisten työssäkäynti muilla paikkakunnilla, tilanne 31.12.2014

Työllisiä työntekijöitä oli Outokummussa 2 334 henkilöä, joista kävi Outokummussa työssä 1 714 henkilöä. Outokumpulaisia kävi muilla paikkakunnilla työssä 620 henkilöä.

Outokummussa työssäkäyvät ulkopaikkakuntalaiset, tilanne 31.12.2014

Muualta kävi Outokummussa työssä 788 henkilöä.

Outokumpu "häviää" kuntien välisessä pendelöinnissä 168 työntekijän verran.

Taulukko 6. Alueella työssäkäyvät asuinkunnan mukaan 31.12.2014

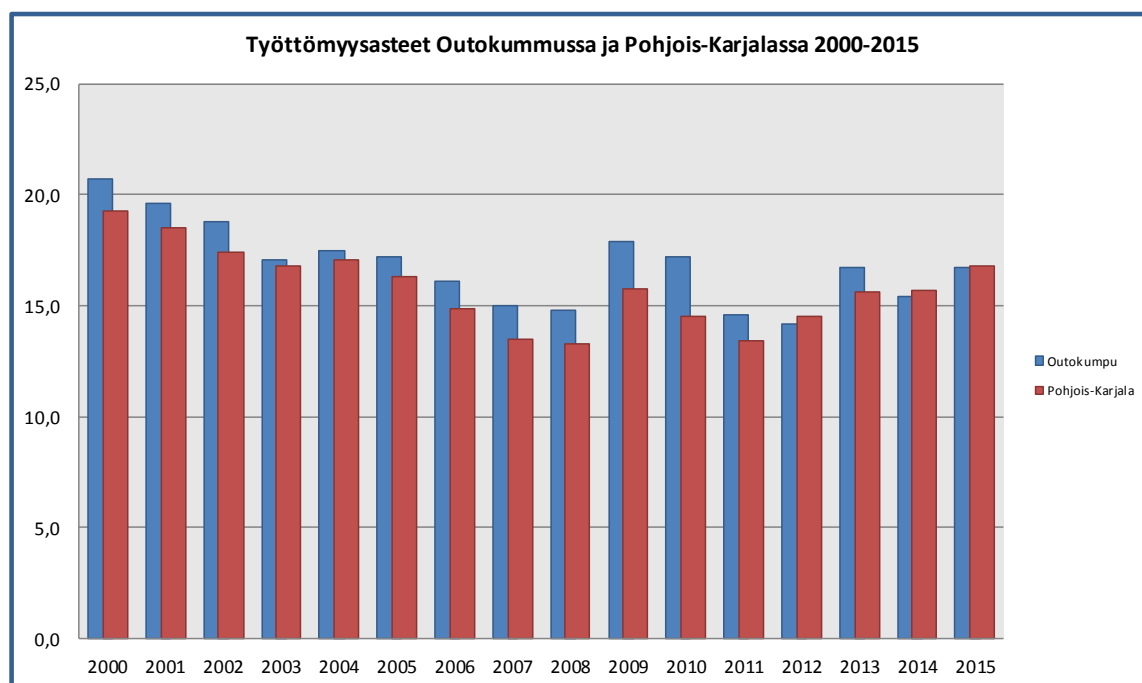
Alueella työssäkäyvät asuinkunnan mukaan 31.12.2014																
Alueella työssäkäyvät	Asuinkunta															
	Ilomantsi	Joensuu	Juuka	Kitee	Kontiolahti	Lieksa	Liperi	Nurmes	Outokumpu	Polvijärvi	Rääkkylä	Tohmajärvi	Valtimo	Pohjois-Karjala	Muualta tulevat	
Työpaikan kunta																
Ilomantsi	1 743	1 436	224	0	4	21	4	5	1	0	0	2	10	0	1 707	36
Joensuu	33 417	250	24 397	63	238	3767	162	2218	69	299	347	141	273	23	32 247	1 170
Juuka	1 553	1	77	1272	1	34	14	6	39	2	16	1	1	6	1 470	83
Kitee	3 646	3	171	0	2 986	18	1	9	0	0	0	54	232	0	3 474	172
Kontiolahti	3 615	7	1 220	17	8	1 968	6	165	4	14	20	3	18	0	3 450	165
Lieksa	3 805	7	159	31	1	44	3 377	9	66	3	11	0	0	3	3 711	94
Liperi	3 313	5	785	2	10	160	8	2 046	7	80	69	19	11	2	3 204	109
Nurmes	2 894	1	32	101	2	9	80	8	2 344	0	1	1	0	161	2 740	154
Outokumpu	2 502	4	216	2	0	28	1	223	2	1 714	127	3	2	0	2 322	180
Polvijärvi	1 267	0	122	12	0	25	2	62	3	69	933	2	1	1	1 232	35
Rääkkylä	604	0	53	0	25	4	0	11	0	0	0	496	6	0	595	9
Tohmajärvi	1 412	4	204	0	133	35	2	11	0	5	2	12	980	0	1 388	24
Valtimo	660	1	5	8	1	0	8	1	78	1	1	0	1	513	618	42
Yhteensä	60 431	1 719	27 665	1 508	3 409	6 113	3 665	4 774	2 613	2 187	1 527	734	1 535	709	58 158	2 273
Muualta työssä käyvät										147						
Yhteensä Outokumpu										2 334						
Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto																
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 11.10.2016																

1.4. Työttömyys

Tarkastelujaksolla työttömyysaste oli korkeimmillaan laman aikana vuonna 2000 ollen 20,7 % (Pohjois-Karjalan 19,3 %) ja on ollut alimmillaan vuonna 2012 eli 14,2 % (14,5 %). 30.9.2016 työttömyysaste oli 17,7 % (15,7 %).

Taulukko 7. Työttömyysasteet Outokummussa ja Pohjois-Karjalassa 2000-2015.

Vuosi	Outo- kumpu	P-K	Vuosi	Outo- kumpu	P-K	Vuosi	Outo- kumpu	P-K	Vuosi	Outo- kumpu	P-K
2000	20,7	19,3	2004	17,5	17,1	2008	14,8	13,3	2012	14,2	14,5
2001	19,6	18,5	2005	17,2	16,3	2009	17,9	13,3	2013	16,7	15,6
2002	18,8	17,4	2006	16,1	14,9	2010	17,2	15,8	2014	15,4	15,7
2003	17,1	16,8	2007	15	13,5	2011	14,6	14,5	2015	16,7	16,8

1.5 Taloussuunnitelman vaikutus kaupungin talouteen

Kaupungin talous on vakiintumassa, eikä heikkene suunnittelukaudella 2017 -2019. Vuosina 2015-2016 toteutettu Kunnan koulun laajennus rahoitettiin kiinteistö-leasingilla, mikä vähensi lainanottoa. Kunnan koulun peruskorjaus-osa toteutetaan vieraalla pääomalla.

Vuoden 2017 talousarvion toimintakate alenee vuoden 2016 alkuperäiseen talousarvioon nähden 2 %. Alenemista selittää suurelta osalta se, että sosiaali- ja terveyspalvelut tuotetaan vuoden 2017 alusta Siun sote –kuntayhtymän toimesta ja omistajaohjaus neuvotteluissa on hyväksytty katekasvuprosentiksi 1,2 %. Kasvuprosenttia alentaa mm. kilpailukykysovimuksen mukaiset kustannusten vähennykset mm. lomarahaleikkaus. Perustoimeentulotuen maksatus siirtyy vuoden 2017 alusta Kelan hoidettavaksi. Tästä aiheutuu hallinnollisten kulujen väheneminen sote-palveluissa. Myös kustannuspaineet vuodelle 2017 ovat alhaisella tasolla.

Vuoden 2016 talousarvion tulos arvioidaan olevan muutetun talousarvion mukainen eli noin 1,1 milj. euroa ylijäämäinen.

Valtionosuuksien kasvu kuluvaan vuoteen nähden on 0,5 % (0,1 milj. euroa). Valtionosuuksien kasvu johtuu veroperustemuutosten kompensatiosta, valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta. Lisäksi ammatillisen koulutuksen reformi alentaa opetus- ja kulttuuritoimen muun valtionosuuden omavastuusuutta.

Kaupunki on tehnyt vuodesta 2013 lukien kolme perättäistä ylijäämäistä tilinpäätöstä. Myös vuoden 2016 talousarvio ja tilinpäätösennuste on ylijäämäinen. Kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2015 tilinpäätöksessä oli 1,1 milj. euroa. Vuoden 2016 tulokseksi arvioidaan noin 1,1 milj. euron ylijäämä eli kumulatiivinen ylijäämä tulisi olemaan yhteensä 2,2 milj. euroa, noin 309 euroa/asukas. Taloussuunnitelmavuodet 2017-2019 arvioidaan olevan ylijäämäisiä.

Vuosi 2019 on kuitenkin kysymysmerkki, koska vuoden 2019 alusta sote- ja maakuntauudistuksen myötä sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät kokonaisuudessaan kuntien vastuista pois, myös rahoitusvastuun osalta. Tämä merkitsee mm. sitä, että kuntien verotuloista leikataan 12,3 %-yksikön (tämän hetkinen tieto) kunnallisverotuotto pois, samoin sosiaali- ja terveyspalveluihin kohdistuva valtionosuus. Muutokseen liittyviä lakeja ei ole vielä hyväksytty eikä niitä ehditä hyväksyä vuoden 2016 aikana. Lakia valmistelevien tietojen perusteella ei voida tehdä päätöksiä, vaan on tukeuduttava olemassa olevaan lainsäädäntöön. Siksi Suomen Kuntaliitto suosittelee nykyisten ohjeiden perusteella, että kunnat laativat vuoden 2019 taloussuunnitelmansa siten, että sen luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa uudistusta.

Kaupungin talouden tarkastelua jatketaan edelleen kriittisesti ja käyttötaloutta erityisesti. Myös investoinneista aiheutuvat poistot käyttötalouteen ovat kasvussa, joten investointiohjelma suunnittelukausittain tulee harkita tarkasti. Toimintakatteessa on suunnittelukaudella kasvua muutettuun talousarvioon 2016 nähden kaikkiaan noin 0,4 %, josta vuodelle 2017 vähennys on -1,6 %. Uusien toimintatapojen toteuttamista palvelutuotannossa edelleen kehitetään. Suunnittelukauden aikana vuosikate säilyy reilussa 2,5 milj. eurossa. Poistojen taso on noin 2 milj. euroa vuosittain.

Suunnittelukauden aikana kaupunki ei velkaannu.

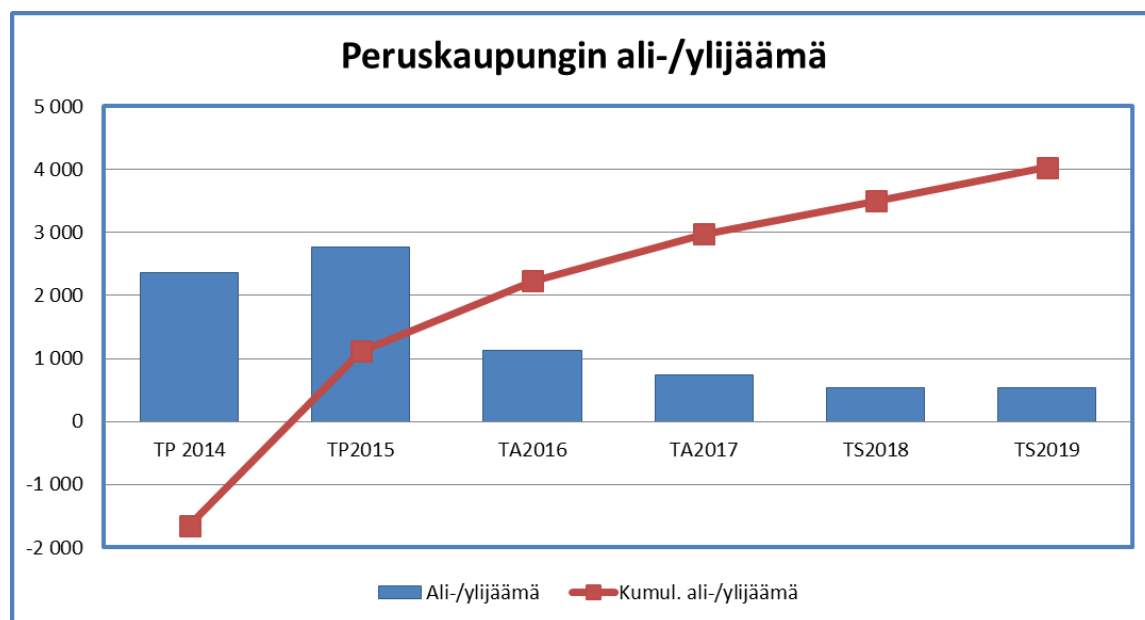
Talousarviolainojen määrä vähenee vuosittain aina vuoteen 2018 saakka, mutta vuonna 2019 lainamäärä kasvaa johtuen ko. vuoden arvioidusta korkeasta investointitasosta. Vuoden 2017 lopussa lainamäärä on 15,5 milj. euroa ja suunnittelukauden lopussa 15,7 milj. euroa. Lainamäärä asukasta kohden tulee olemaan vuonna 2017 noin 2 170 euroa euroa/as, kun se vuoden 2002 lopussa oli 127 euroa/as. Tilinpäätösten 2015 mukaan lainakannan maan keskiarvo asukasta kohden oli 2 835 euroa (Outokumpu 1 994 euroa). Suunnittelukauden lopussa lainamäärä asukasta kohden on noin 2 230 euroa.

Taulukko 8. Tunnuslukuja

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintakate	-39 460	-40 970	-40 317	-40 720	-41 127
Investointimenot (netto)	-2 051	-4 235	-2 276	-1 596	-3 906
Vuosikate	4 542	2 907	2 627	2 491	2 471
TA-lainat muutos	-2 759	1 950	-700	-1 050	1 200
TA-lainat	12 750	14 700	14 000	12 950	14 150
Ta-lainat	1 755	2 053	1 955	1 816	1 993
€/asukas					
Taseen yli-/alijäämä +/-	1 121	2 242	2 853	3 256	3 660

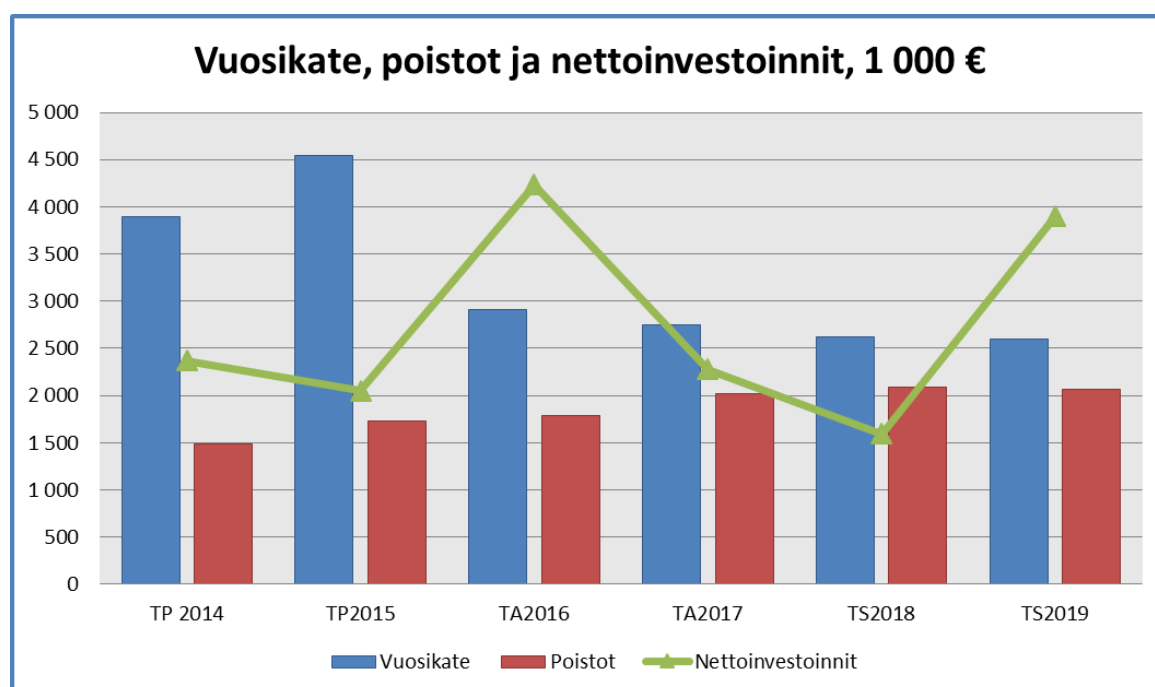
Alla olevasta taulukosta näkyy, että kaupungin alijäämä on katettu vuoden 2015 tilinpäätöksessä ja suunnittelukaudella kaupungin talous vahvistuu.

Taulukko 9. Peruskaupungin ali-/ylijäämä

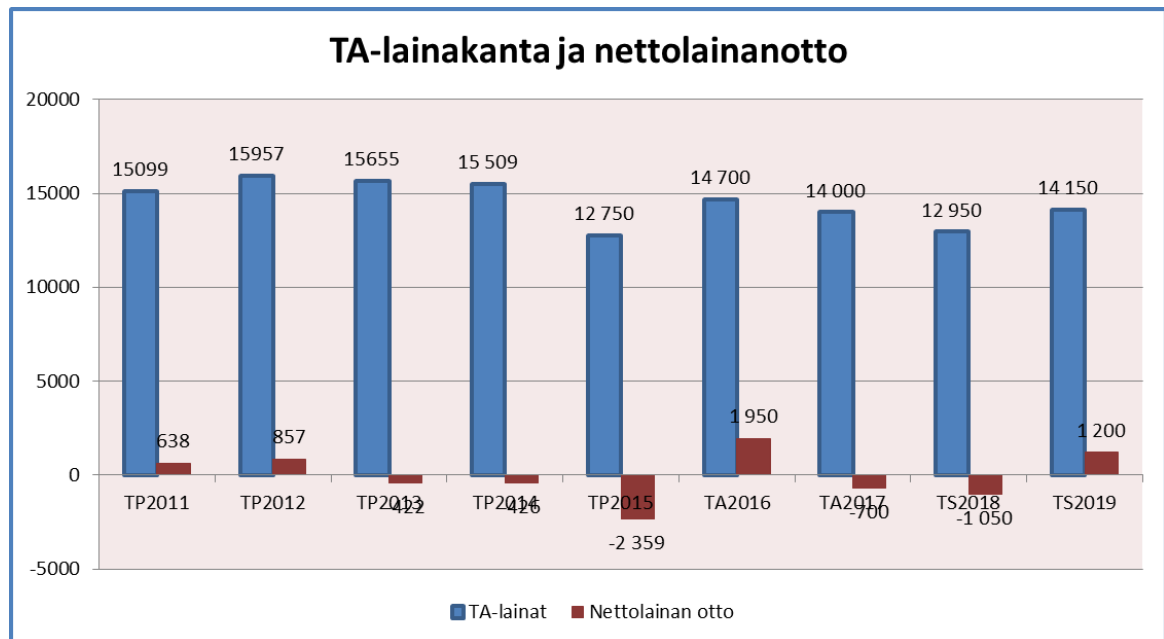
Seuraavassa taulukossa on verrattu vuosikatteen, poistojen ja nettoinvestointien keskinäistä suhdetta toisiinsa. Mikäli vuosikate on suurempi kuin poistojen määrä, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Investoinneilla tarkoitetaan poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Taulukko 10. Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit

Ta-lainakanta on korkeimmillaan ollut lähes 16 milj. euroa tilinpäätöksessä 2012. Tämän jälkeen lainakanta on pienentynyt aina vuoteen 2016, jolloin iso rakennushanke, Kunnan koulu, tuli rahoitettavaksi osittain lainavaroin, osittain leasingrahoituksella, joka siis ei näy lainakannassa.

Taulukko 11. TA-lainakanta ja nettolainanotto

2. KAUPUNGIN KEHITTÄMISEN STRATEGIAT

2.1. Outokummun kaupungin strategiat

Toiminta-ajatus	Outokummun kaupunki tukee kuntalaisten, yhteisöjen ja yritysten toimintaedellytyksiä ja hyvinvointia sekä tekee näin Outokummusta hyvän ja turvallisen paikan elää. Toimintoja kehitetään ja organisoidaan luovasti, rakentaen uusia toimintamalleja ja asettaen etusijalle peruspalvelut.
Visio	Outokumpu on historiastaan ja nykyisyydestään ylpeä ja elinvoimainen kaupunki, jossa on turvallinen ja viihtyisä elinympäristö. Outokumpu – Aarrekaupunki on kehittyvä, vaurastuva ja veto-voimainen teollisuus-, koulutus-, kulttuuri-, asumis- ja matkailukaupunki, joka tarjoaa kuntalaisille laadukkaat palvelut ja josta on hyvät liikenneyhteydet maakuntakeskuksiin. Outokumpu tunnetaan aktiivisena ja luotettavana yhteistyökumppanina.
Arvot	<i>Rohkeus</i> Meillä on rohkeutta tehdä asiat toisin kuin muut. Aarrekaupungissa on mistä ammentaa: ennakoluulotonta, luovaa, avarakatseista ja rohkeaa edelläkävijyyttä tarvitaan kuntakentän lähivuosien haasteissa. <i>Ylpeys</i> Ylpeyttä omasta tekemisestä, rohkeutta kertoa siitä ja jakaa se naapureiden, tuttavien ja tuntemattomien kanssa. <i>Luovuus</i> Kehittämiselle ja yrittämiselle on otollinen ilmapiiri. Turvallinen työ- ja elinympäristö, jossa kannustetaan yritteliäisyyteen, luovuuteen ja uusien asioiden kokeilemiseen. Luovuus on rohkeaa ajattelua ja uskallusta tehdä toisin – se on myös uskallusta yrittää sellaista, mikä vaatii runsain mitoin ahkeruutta, omatoimisuutta, yritteliäisyyttä ja ponnistelua.

Kehittämisen strategiset painopistealueet ja niiden päämäärät ovat:

Kestävä kuntatalous	Suurin riski kaupungin toiminnassa liittyy talouteen. Erityisenä riskinä ovat tulorahoitus eli vuosikatteen riittävyys sekä velkaantuminen. Kestävä kuntatalous strategisena päämääränä edellyttää voimakasta käyttötalouden kulukuuria lähivuosien aikana.
Työpaikkojen riittävyys ja osaavan työvoiman saatavuus	Outokummun yritysten elinvoima on riippuvainen osaavasta ja työhönsä sitoutuneesta työvoimasta. Työikäisen väestön tarjonta vähenee ikärakenteen vanhentuessa ja työikäiset painottuvat entistä enemmän vanhempiin ikäryhmiin koko Itä-Suomessa, jolloin huomiota on kiinnitettävä väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen entistä painokkaammin. Ammattiopisto Outokumpu on merkittävässä asemassa turvautessaan paikallisella koulutuksella alueelle sitoutunutta työvoimaa. Metallin koulutusohjelman säilyminen Outokummussa on tärkeä peruspilari vahvalle teollisuudelle. Myös oppisopimuskoulutuksesta on saatu hyviä, konkreettisia ja yrityksiä hyödyttäviä ratkaisuja osaavan työvoiman turvaamiseksi.
Toimivat palvelut ja asuminen	Palvelujen saatavuus, laatu ja kustannuskehitys muodostavat kolme toisiinsa kiinteästi kytkeytyvää muuttujaa. Kuntalaisten on saatava riittävän laadukkaat palvelut kohtuullisella verorasituksella, kustannustehokkaasti ja tasavertaisuuden periaatteita noudattaen. Outokummun vahvuudet asumisessa ovat asuntojen saatavuus, edullisuus, asumisväljyys ja yhteisöllisyys modernin asumisen mukavuuksilla.

2.2. Strategian toteutus ja seuranta

Talousarvio on keskeisin kaupungin vuotuista taloutta ja toimintaa ohjaava asiakirja. Talousarviolla kaupunginvaltuusto samalla toteuttaa hyväksymäänsä strategiaa. Tilinpäätösten yhteydessä arvioidaan kunkin vuoden talousarvion toteutumista niin taloudellisesti kuin toiminnallisesti.

Valtuustokauden aikana strategia tarkistetaan tarvittaessa.

2.3. Vuoden 2017 talousarvion keskeiset painopistealueet

Painopistealue	Toteuma
Varmistetaan uuden hallintorakenteen toimivuus.	
Seudullisen yhteistyön kehittämisesä ollaan aktiivisena kumppanina.	
Konserniyhteistyön kehittämisen painopiste on yhteisten toimintojen vakiinnuttamisessa.	
Kaupungin markkinointia tehostetaan konsernin yhteismarkkinointina. Tonttimarkkinointi on osa yhteismarkkinointia.	

2.4. Elinkeino-ohjelma 2014 – 2017

Elinkeino-ohjelma 2014–2017 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2013. Nykyinen elinkeino-ohjelma yhdistää ennen erillisinä ohjelminaan olleet elinkeino-ohjelman sekä maaseutuelinkeinojen kehittämisohjelman, sillä elinkeinojen kehittäminen on nähtävä yhtenä kaupungin strategiaa toteuttavana kokonaisuutena.

Vuosille 2014–2017 sovittujen toimenpiteiden seuranta suoritetaan elinkeinoryhmän kautta ja siitä raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle.

Elinkeinoryhmä korvataan elinvoima- ja omistajaohjausjaostolla 1.6.2017 alkaen.

2.5. Kaupunkikonserni ja omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet

Koko konserni yhteiset tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Konserniohjeen uusiminen.	
Kaupunkikonsernin yhteisten toimintojen vakiinnuttaminen ja kehittäminen.	
Konserni on tulokseltaan ylijäämäinen.	

OUTOKUMMUN ENERGIA OY

Omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet:	Laadultaan ja hinnaltaan kilpailukykyisen sähköverkko- ja kaukolämpötoimintojen turvaaminen Kannattava omistus sähköntuotannossa Hyödyllinen yhteistyö energia-alan toimijoiden kanssa Yhtiön kokonaiskannattavuus ja sovittu kohtuullinen tuotto Konserniyhteistyö
Toiminta-ajatus:	Yhtiön toiminta-ajatuksena on turvata kohtuuhintainen ja laadukas sähköverkkopalvelu ja kaukolämpö Outokummussa sekä tarjota kilpailukykyistä sähköenergiaa ja siihen liittyviä palveluja Outokummussa ja laajemmin koko Suomen alueella.

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet
Turvaamme kilpailukykyisen sähköverkko- ja kaukolämpöpalvelun.
Hallitsemme kaikkien liiketoimintojen merkittäviä riskejä.
Kehitämme toimintamalleja, prosesseja ja tietojärjestelmiä, mikä turvaa liiketoimintojen pitemmän aikavälin menestystä.
Haemme aktiivisesti strategisia kumppanuuksia.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017:

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Asiakasnäkökulma		
Toimitamme kustannustehokasta ja varmaa kaukolämpöä Outokummussa.	Kaukolämmön asiakasmäärä	Asiakasmäärä kasvaa
Toimitamme laadukasta sähköverkkopalvelua hinnoilla, jotka kestävät vertailun.	Sähkön jakelun laatu	Keskeytysten määrä ja kesto pienenevät
Sähkökaupan asiakastyytyväisyys säilyy hyvänä.	Sähköenergian myyntimäärä	Sähköenergian myynnin määrä säilyy vähintään nykyisellään
Henkilöstönäkökulma		
Henkilökunnan ammattitaidon säilyttäminen.	Koulutussuunnitelman toteuttaminen	Toimialan koulutussuunnitelmat toteutetaan 100 %:sti

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Henkilökunnan proaktiivisuuden kasvataminen.	Kehitysideoiden määrä	Aloitetaan kehitysideoiden kerääminen
Sähkökaupan markkinaosaaminen kehitty.	Sähkökaupan toimintamallit	Uusia toimintatapoja tulee vanhojen rinnalle/tilalle
Talousnäkökulma		
Toiminta on kannattavaa.	Tulos	Koko yhtiön tulos on tavoitteen mukainen tai parempi
Riskien hallinta onnistuu.	Riskikäsikirja	Riskikäsikirjaa noudatetaan
Rakenteet		
Kaukolämpöverkon luotettavuus säilyy korkealla tasolla.	Kaukolämpötoiminnan keskeytykset	Keskeytysten määrä säilyy enintään nykyisellä tasolla.
Säävarman verkon rakentaminen edistyy.	PTS:n toteutuminen	Suunnitellut investoinnit toteutetaan
Digitalisaatio.	Sähköiset toimintaprosessit	Vähintään yhden toimintaprosessin tehostaminen

Talouden tunnusluvut:

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Liikevaihto	9 447	9 861	9 522
Tilikauden tulos	368	209	-89
Kertynyt yli-/alijäämä	1 249	1 458	1 069
Investoinnit	1 681	2 541	2 700
Lainakanta	717	2 000	2 500
Henkilöstö	20	23	20

KIINTEISTÖ OY OUTOKUMMUN VUOKRATALOT

Omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet:	Asuntotarjonnan monipuolistaminen. Talous tasapainossa. Käyttöasteen nostaminen. Konserniyhteistyön tiivistäminen.
Toiminta-ajatus:	Kiinteistö Oy Outokummun Vuokratalot tarjoaa laadukkaita asu- mispalveluja kilpailukykyiseen hintaan.
Arvot:	Avoimuus, asiakaslähtöisyys, luotettavuus, tuloksellisuus, turvallisuus.

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet
Yhtiön talouden parantaminen siten, että yhtiö selviää tulorahoituksella muuttuvissa olosuhteissa.
Vuokrarakenteen uudistaminen.
Konserniyhteistyön kehittämisellä haetaan laadun parannusta ja tehokkuutta kiinteistöhuoltoon.

Toiminnalliset tavoitteet 2017:

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Asiakasnäkökulma		
Ilmeeltään siistit, viihtyisät ja turvalliset asuinympäristöt.	Laatumittarina toimivat: tj:n ja isännöitsijän pistokäynnit kohteissa sekä asiakkaiden antama palaute mm. nettisivujen palautelomakkeella.	Yleisilme on siisti talvella ja kesällä: nurmikot on leikattu säännöllisesti, reuna-alueet trimmeröity, rännit ja niiden aluset pidetään siistinä, kulkuväylät pidetään puhtaina ja liukkaita hallitaan säännöllisesti talvella. Kriittisen asiakaspalautteen määrä vähenee.
Asiakaspalvelun laadun kehittäminen.	Asiakastyytyväisyys vuokratilojen asiakaspalvelun toimintaan.	Vuodelle 2017 hankitaan tai kehitetään mittausmenetelmä (esim. nykyteknologiaa hyödyntä-

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
		en) asiakastyytyväisyyden säännölliseen seurantaan.
Prosessit ja rakenteet		
Laaditaan kiinteistökohtaiset PTS-suunnitelmat ja niille kustannusarviot. Konserniyhteistyönä ostetaan tarpeen mukaan rakennusinsinöörin asiantuntijapalvelua Outokummun teollisuuskylältä.	Kohteittain tehdyt PTS:t.	Vuoden 2017 loppuun mennessä 80 % kohteista on PTS valmiina.
Parannus kiinteistönhoidon laadussa.	Kiinteistöhuollon koettu laatu/ asiakastyytyväisyys: asukaskysely 1x vuodessa	Kiinteistöhuollon palvelua aletaan mitata satunnaisotannalla tehtyihin asukaskyselyin: v. 2017 tavoitteena ensimmäisen kyselyn suorittaminen. v. 2018 voidaan asettaa numeerinen laatutavoite ko. kyselyn pohjalta.
Talousnäkökulma		
Käyttöaste talouden ja lainanhoitoa paremmin turvaavalle yli 85 % tasolle.	Käyttöaste.	85 % v. 2017 lopussa.
Vuokrahinnoittelun uudistaminen: isojen asuntojen vuokrien madaltaminen.	Käyttöaste isoissa asunnoissa.	Isojen asuntojen tyhjillään olo puolitetaan v. 2017 aikana.
Valitaan budjettimäärärahojen puitteissa akuutit korjauskohteet ja toteutetaan ne tilikauden aikana.	Kunnostettujen ja korjattujen kohteiden lkm.	Vuosittain vähintään kolmea kohdetta peruskorjataan tai kunnostetaan piha-alueiden sekä rakennneosien laadun ja kunnon ylläpitämiseksi.
Henkilöstönäkökulma		
Henkilöstön osaamisen kehittäminen.	Asiakaspalaute	Asiakastyytyväisyyden jatkuva parantaminen: v. 2017 aikana aletaan mitata asiakastyytyväisyyttä säännöllisesti – laatutavoite pystytään asettamaan vuodelle 2018 nyt pilotoinnista saatavien kokemusten pohjalta.

Talouden tunnusluvut:

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Liikevaihto	2 888	2 960	2 952
Tilikauden tulos	127	18	11
Kertynyt yli-/alijäämä	-1 836	-1 878	-1 867
Investoinnit	46	100	100
Lainakanta	15 986	14 639	13 156
Henkilöstö	1	1	1
Käyttöaste	80 %	85 %	85 %

OUTOKUMMUN SEUDUN TEOLLISUUSKYLÄ OY

Omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet:	Markkinointi ja paikallisen elinvoiman vahvistaminen Kansainvälistyminen Verkostoituminen ja yhteistyö eri tahojen kanssa Yhtiön kannattavuus Konserniyhteistyö
Toiminta-ajatus:	Yhtiön toiminta-ajatuksena on kehittää Outokummun seudun elinkeinoelämää ja parantaa sen imagoa sekä markkinoida seutua yrityksiä kiinnostavana sijaintipaikkana. Rakennamme menestyvää, kehittyvää ja kansainvälistä toimintaympäristöä toimimalla yrityksiä yhdistävänä ja yhteistyötä lisäävänä organisaationa ja syventämällä yritysten ja kaupungin välistä yhteistyötä elinkeinoelämän kehittämisessä.

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet
Tarjoamme yrittämiselle kilpailukykyisen, asiakasyritysten tarpeita vastaavan ja kansainvälistyvän toimintaympäristön.
Olemme aktiivisia markkinoinnin kehittämisessä ja toteuttamisessa.
Varmistamme teollisuuskylän toiminnan kannattavuuden ja varaudumme tuleviin peruskorjaustarpeisiin.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017:

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Asiakasnäkökulma		
Vastaamme asiakasyritysten kysyntään räätälöidyllä palvelulla.	Yritysten toimitila- ja kehittämisinvestointien lkm.	Vuosittain vähintään (3) kolmen asiakasyrityksen kehittämishankkeen suunnittelussa, rakentamisessa tai rakentamisessa mukana.
Paikallisen elinvoiman vahvistaminen uusasiakashankinnalla	Toimeksiantojen määrä	Selvityspyyntöjen lkm (historiasta sopivan haasteellinen tavoite)
Reagoimme nopeasti yhteydenottoihin.	Vasteaika yritysten yhteydenottoihin.	Vastaamme 12 tunnissa yritysten yhteydenottoihin.
	Uusien asiakkaiden omat yhteydenotot ja tunnustelut teollisuuskylään sijoittumiseksi.	20 vuodessa, joista 4 johtaa tarkempiin sijoittautumisneuvotteluihin ja / tai hankkeen esisuunnitteluvaiheeseen.
	Uusiin potentiaalsiin asiakkaisiin otetut yhteydet	Vuodessa tavoitetaan 500 yritystä oman viestinnän keinoin.
Henkilöstönäkökulma		
Henkilöstön osaamisen kehittäminen.	Energiatodistusten laadinta asiakasyrityksille kilpailukykyiseen hintaan.	Rakennusinsinööri pätevyity energiatodistusten laadintaan: laadimme asiakasyrityksille 3 energiatodistusta v. 2017.
Jatkamme konserniyhteistyötä rakentamiseen, asiantuntijapalveluihin ja valvontaan liittyvissä tehtävissä.	Toimeksiantojen määrä konsernipalveluissa.	Pystymme tarjoamaan palvelua väh. 5 toimeksiantoon vuodessa.
Talousnäkökulma		
Talouden tasapainottaminen	Tilikauden tulos	Tilikauden tulos on ylijäämäinen.
Yrityskeskuksen tilojen vuokrausasteen kasvattaminen	Yrityskeskukselta vuokrattujen tilojen täyttöaste.	Yläkerran ns. vanha siipi saadaan vuokrattua väh. 60 % v. 2017 aikana.
Teollisuustilojen vuokrausaste	Asiakkaille vuokrattujen teollisuustilojen täyttöaste.	100 % Outokummun teollisuuskylän alueelta

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
		70 % Polvijärven Sahurintieltä.
Prosessit ja rakenteet		
Toimitilojen muuntojoustavuus: uusien liiketoimintamallien etsintä vajaikäytöllä oleville toimitiloille. Muunnetaan yksi yrityskeskuksen toimitihuone joustavasti vuokrattavaksi videoneuvottelutilaksi, jonka lisäksi varustellaan 1-2 työhuonetta joustavasti vuokrattavaksi etätyöpis- teeksi.	Pilotoidaan joustavaa etätyön ja videoneuvotte- lun mahdollistavaa toimi- tilojen vuokrauspalvelua Yrityskeskuksen tiloissa asiakasyritysten työnteki- jöille ja yhteistyökump- paneille v. 2017 aikana.	Tavoitteena liiketaloudelli- sesti kannattava ja asiakkaille vetovoimainen vuokrauskon- septi: laaditaan liiketoiminta- suunnitelma seuraaville vuo- sille pilotin/ toteutettavuus- selvityksen aikana saatujen kokemusten valossa.

Talouden tunnusluvut:

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Liikevaihto	1 044	1 028	973
Tilikauden tulos	-12	0	4
Kertynyt yli-/alijäämä	238	238	242
Investoinnit	0	0	20
Lainakanta	6 440	5 476	4 436
Henkilöstö	3	2	2

OUTOKUMMUN SEUROJENTALO OY

Omistajapolitiikan keskei- set tavoitteet:	Kiinteistöt myydään mahdollisuuksien mukaan. Yhtiön taloudellinen tilanne pyritään kohentamaan. Kiinteistöjen kunto pidetään mahdollisimman hyvänä taloudellinen tilanne huomioiden. Hyvä yhteistyö kaupungin ja konsernin muiden tytäryhtiöiden kans- sa.
---	--

Toiminta-ajatus:	Outokummun Seurojentalo Oy:n tavoitteena on ylläpitää Asemakatu 1 ja Kummunkatu 24 - 26:ssa olevia kiinteistöjä kunkin vuokralaisen toimintaan soveltuvassa kunnossa. Vuokrat ovat paikkakunnan hintatasoa kuitenkin huomioiden yhtiön kannattavuus.
-------------------------	--

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet
Kiinteistöt myydään tasearvo sekä lainamäärä huomioiden.

Ohjeelliset toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017:

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Asiakasnäkökulma		
Tilat ovat vuokralaisten toimintaan soveltuvassa kunnossa.	Vuokrausaste	Käyttöaste 100 %
Talousnäkökulma		
Toiminta on taloudellisesti kannattavaa	Tilikauden tulos	Tulos vähintään 11 t€
Prosessit ja rakenteet		
Laaditaan pitkäntähtäimen korjaussuunnitelmat kaikille kiinteistöille	Suunnitelmien määrä	Kolme kiinteistöä.

Talouden tunnusluvut:

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Liikevaihto	232	235	191
Tilikauden tulos	-1	23	11
Kertynyt yli-/alijäämä	106	129	140
Investoinnit	0	0	0
Lainakanta	1 176	1 067	957
Henkilöstö	0	0	0

MATKAKUMPU OY

Omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet:	Elinkeinoelämän kehittämispalvelut Matkakumpu Oy:n toimialalla. Kaupunki- ja asukasmarkkinointi Vanhan Kaivoksen toiminnan siirtäminen yritysvetoiseksi
Toiminta-ajatus:	Matkakumpu Oy: tuottaa, markkinoi ja myy matkailupalveluja koti- ja ulkomaisille asiakkaille ja aktivoi ja kehittää matkailupalvelujen tuottajien sekä kaupan ja palvelualan yritysten liiketoimintaa yritysten kumppanina. Matkakumpu Oy toteuttaa Outokummun kaupunki- ja asukasmarkkinointia tilaajan yksilöimillä toimenpiteillä.

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet
Verkostoituminen matkailupalvelujen tuottajien sekä kaupan ja palvelualan yritysten kanssa.
Tuotteiden ja palvelujen laatukriteerien laatiminen yhdessä palveluntuottajien kanssa.
Särkiselän alueen kokonaiskehittäminen yhdessä toimijoiden kanssa.
Markkinointiyhteistyön tiivistäminen.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017:

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Asiakasnäkökulma		
Asiakastyytyväisyys Vanhalla Kaivoksella	Asiakaspalautteista saatu arvio asteikolla 1-5	Tyytyväisyys asiakaspalveluun 4,5
	Hinta-laatusuhde, asiakaspalautteista saatu arvio asteikolla 1-5	Hinta-laatusuhde 3,8
Asiakkaiden määrän lisääminen Vanhalla Kaivoksella	Asiakkaiden määrä	Asiakkaiden määrä kasvaa 8 000:lla, kokonaismäärän ollessa 20 000 asiakasta
Yhteistyöhankkeet yritysten kanssa	Yhteismarkkinointi toimenpiteiden määrä	Toteutetaan vähintään 3 yhteismarkkinointi toimenpidettä/kampanjaa

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Toimitaan Laatutonni sertifiointin edellyttämällä tavalla; tulosten vertailtavuuden säilyttäminen	Asiakaspalautteiden määrä	Asiakaspalautteita vähintään 250 kpl Vanhalla Kaivoksella
Henkilöstönäkökulma		
Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Konsernin ulkopuolisten tahojen järjestämiin koulutuksiin osallistuminen	2 – 3 koulutuspäivää/hlö vuodessa
Talousnäkökulma		
Yhtiön talous	Tilikauden tulos	Tilikauden tulos on vähintään talousarvion mukainen tai parempi.
Prosessit ja rakenteet		
Sisältötuotannon kehittäminen	Uusien tuotteiden /palvelujen määrä	Yksi uusi näyttely kaivoksen alueelle kesälle 2017
Kaikki kaupungin hallinnassa olevien, matkailutoimen käytössä olevien, tilojen tilavaraukset yhden järjestelmän kautta	Tilavarusjärjestelmässä olevien tilojen määrä	Kaikki vuokrattavat tilat tilavarusjärjestelmässä

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Liikevaihto	62	300	291
Tilikauden tulos	-8	0	0
Kertynyt yli-/alijäämä	-30	-30	-30
Investoinnit	0	0	0
Lainakanta	50	50	50
Henkilöstö	2	2	2

KIINTEISTÖ OY VASKIKUMPU

Yhtiön isännöinnistä vastaa KOY Outokummun Vuokratalot. Kiinteistö on vuokrattu osittain sosiaalitoimen käyttöön.

Strategiset tavoitteet:

Tavoitteet
Käyttöastetavoite 79 %

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017:

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Asiakasnäkökulma		
Vuokrattavien huoneistojen viihtyisyys ja kilpailukyky.	Huoneistojen käyttöaste.	Käyttöaste vähintään 79 %.
Talousnäkökulma		
Tulorahoitus riittää lainanlyhennyksiin ja korjausinvestointeihin.	Tilikauden tulos.	Talousarvion mukainen tai parempi.
Hinnoittelun tarkastaminen.	Vuokrien tarkastelu isoissa asunnoissa paremmin kysyntää vastaavaksi.	Madalletaan kolmioiden ja neliöiden vuokratasoja.
Prosessit ja rakenteet		
Korjausvelan aktiivinen hallinta.	Parvekkeiden ja asuntojen kunnon kohentaminen.	Parvekkeiden ja asuntojen kunnostamisen suunnittelu ja toteuttaminen asuintalovaarusten sallimissa rajoissa.
Asuntojen rakenteelliset muutokset.	Muutokset asuntoihin.	1-2 kolmiota muutetaan solu-asunnoiksi, kysynnästä riippuen.

TUNNUSLUVUT, eurot 1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017
Liikevaihto	191	191	188
Tilikauden tulos	0	1	0
Kertynyt yli-/alijäämä	-28	-27	-27
Investoinnit	0	30	0
Lainakanta	542	478	440
Henkilöstö	0	0	0

3. TALOUSARVION PERUSTELUT

Vuoden 2017 talousarvion linjauksia kaupunginvaltuusto käsitteli seminaarissaan 16.9. Valtuusto antoi valtuudet valmistella talousarvioesitystä 0,25 – 0,5 %-yksikön nykyistä alhaisemmalla veroprosentilla. Valtuuston linjauksena oli myös, että talous pysyy suunnittelukauden tasapainossa.

3.1. Tuloperusteet

Verotulot

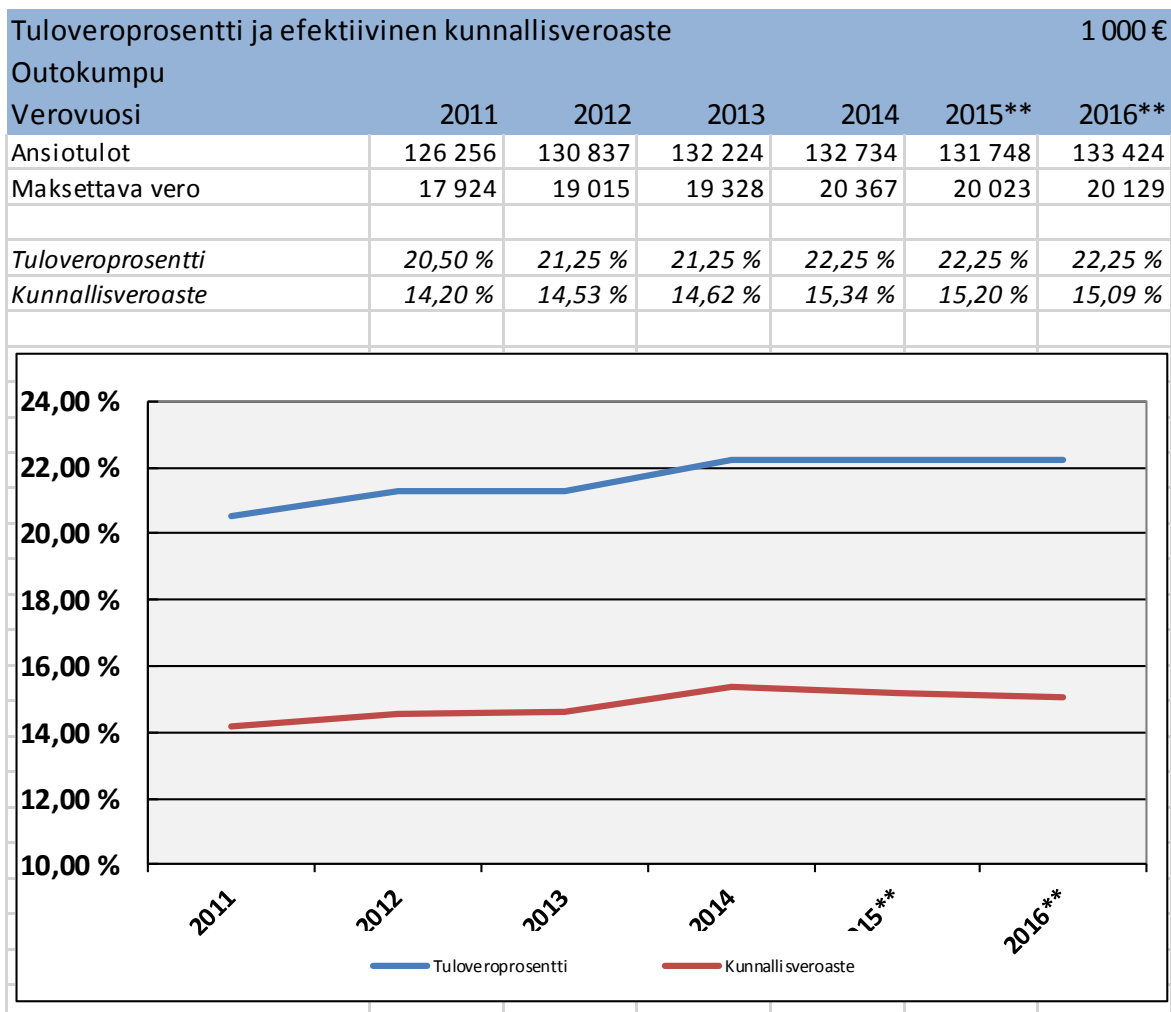
Kuluvana vuonna kunnallisveroja arvioidaan kertyvän jo kertyneen ja Verohallinnon tilityksiä koskevien arvioiden mukaan hieman yli 20 milj. euroa. Kuntaliitto on arvioinut (1.11.2016), että vuonna 2017 tilitykset pienenevät koko maan osalta 1,7 %. Outokummun kaupunkia koskevan verokehikon mukaan verotulot pienenisivät 1,9 %. Vuodelle 2017 verotulokertymäksi on arvioitu Kuntaliiton ennustekehikon mukaan 19,4 milj. euroa, josta on vähennetty 0,45 milj. euroa kunnallisveroprosentin 0,5 %-yksikön alenemisen vuoksi. Kunnallisverotuotoksi on siis vuodelle 2017 arvioitu 18,9 milj. euroa. Kaupungin oma arvio vuoden 2016 kunnallisverotuotoksi on noin 0,2 milj. euroa suurempi kuin Kuntaliiton arvio vastaavalle vuodelle.

Kunnallisverokertymää koko maan tasolla alentaa kilpailukyky sopimuksen mukanaan tuomat seuraavat muutokset: Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksujen ja työelämaksujen korotukset alentavat kunnallisverokertymää. Palkkasumman kasvu arvio on matala johtuen mm. palkkojen nolla-korotuksista, julkisen sektorin lomarahaleikkauksesta – 30 % sekä vuosityöajan pidentämisestä 24 tuntia vastikkeetta. Lisäksi kilpailukyky sopimukseen liittyvänä ansiotuloverotusta kevennetään ensi vuonna.

Veroperustemuutokset kompensoidaan osittain valtionosuuksissa.

Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tulonhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset vähentämällä saadaan verotettava tulo, josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti. Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan kunnallisveron määrä. Verosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys sekä kotitalousvähennys.

Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten määrä on riippuvainen veronmaksajan tulotasosta. Vähennykset painottuvat alemmille tulotasolle jolloin efektiivinen veroaste on alhaisempi. Seuraavassa kuvassa on kaupungin tuloveroprosentit sekä efektiivinen veroaste vuosittain.

Kiinteistöveron tuotoksi vuodelle 2017 on arvioitu 1,8 milj. euroa. Kiinteistöveron tuotto on vaka.

Yhteisöveron tuotto vuoden 2015 loppuun saakka jaettiin valtion, kuntien ja seurakuntien kesken. Vuodesta 2016 alkaen yhteisöveron saajia ovat valtio ja kunnat, sillä seurakuntien yhteisövero-osuus on korvattu indeksiin sidotulla määrärahalla. Kuntaryhmän jako-osuus vuodelle 2016 on 30,92 % (valtio 69,08 %). Vuodelle 2017 kuntaryhmän jako-osuus tämän hetkisen tiedon mukaan on 30,34 %. Jako-osuuden pieneneminen vähentää kuntaryhmän yhteisöveron tuottoa noin lähes 30 milj. euroa. Yhteisöveron tuotoksi vuodelle 2017 on arvioitu 1.4 milj. euroa.

Valtionosuudet

Vuoden 2017 valtionosuudet perustuvat Kuntaliiton antamiin ennakkotietoihin. Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta: kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen (nk. yksi putki) sisältyvät sosiaali- ja terveydenhuolto, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus. Lisäksi verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

Vuoden 2017 valtionosuuslaskelmissa on huomioitu seuraavat muutokset:

- veromenetysten kompensatio +395 milj. €

- kilpailukyky sopimus -356 milj. €, -65,22 €/as
- eläketuki uudistuksen rahoitus -33 milj. €, -6,05 €/as
- indeksikorotus muutettu +0,9 % -> -0,7 %
- kuntien maksuosuus perustoimeentulotuen siirtyessä Kelalle -331 milj. €
- perustoimeentulotuen myöntämisen hallinnollisten kustannusten säästö -31 milj. €
- muut valtionosuusleikkaukset -125 milj. €
- kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutokset 10 milj. €
- lakiin perustuvat automaattimuutokset 38 milj. €
- muut muutokset -5,8 milj. €.

Kuntaliiton ennakkotiedon mukaan peruspalvelujen valtionosuus on 21,3 milj. euroa.

Peruspalvelujen valtionosuuden lisäksi valtionosuuksissa tulee huomioida opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus (lukio, ammatillinen koulutus, liikunta, nuorisotyö, museotoiminta, perusopetukseen liittyvä lisärahoitus). Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on yleensä miinus-merkkinen, koska kuntien rahoitusosuus (v. 2017 260 €/as) on usein suurempi kuin toimintoihin tuleva valtionosuus, koska valtionosuus jaetaan suoraan koulutuksen järjestäjille esim. ammattikoulutus.

Kuntaliiton antamien ohjeiden mukaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus onärkevin budjetoida kuluva vuoden luvuilla ottaen huomioon kuntien rahoitusosuuden muutos.

Vuonna 2017 ammatillisen koulutuksen yksikköhintarahoitukseen kohdistuu 190 milj. euron säästö. Säästö kohdistetaan kunnille kuntien omarahoitusosuutta pienentämällä. Kuntien rahoitusosuus pienenee edelliseen vuoteen nähden noin 35 euroa/asukas.

Edellä selvitettyjen perusteiden mukaisesti laaditun laskelman mukaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on -0,6 milj. euroa.

Valtionosuuslaskelmat ovat liitteenä, liitteet nrot 1 ja 2.

3.2. Menoperusteet

Henkilöstömenot

Nykyiset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 31.1.2017 asti. Uuden kilpailukyky sopimuksen mukaisten kunta-alan virka- ja työehtosopimusten sopimuskausi on 1.2.2017–31.1.2018. Kilpailukyky sopimus vaikuttaa monella tapaa vuoden 2017 talousarvioon ja suunnittelukauden talousarvioihin. Kilpailukyky sopimukseen perustuen palkkoja ei koroteta sopimuskaudella, lomarahoja leikataan 30 % eli ajanjaksolla 1.2.2017–30.9.2019 maksetaan vuoden 2016 lomarahaprosentteihin verrattuna pienempää lomarahaa.

Työnantajan sosiaaliturvamaksu (sairausvakuutusmaksu) alenee 0,94 %-yksikköä. STM vahvistaa ensi vuoden sotu-maksut loppuvuodesta. KuEL/JuEL-palkkaperusteinen maksu alenee 0,2 %-yksikköä, työnantajan työttömyysvakuutusmaksu alenee 0,45 %-yksikköä.

Outokummun kaupungin tapaturmavakuutusmaksu työnantajana nousee 0,33 % johtuen useista tapaturmista.

KuEL:n alaisten palkkojen sivukulut vuonna 2017 ovat arvion mukaan 22,83 % ja VaEL:n alaisten peruskoulun ja lukion opettajien osalta sivukulut ovat 23,13 %.

KuEL-maksujen eläkemenoperusteinen maksu sekä varhaiseläkemenoperusteinen maksu, ns. varhemaksu kohdennetaan ao. palvelualueille.

Eläkemenoperusteinen maksu perustuu niihin maksussa oleviin eläkkeisiin, jotka ovat kertyneet ennen vuotta 2005. Kevan antamien ohjeiden mukaan vuodelle 2017 budjetoitava summa saadaan kertomalla vuoden 2016 perittävä eläkemenoperusteinen maksu luvulla 0,76.

Vuoden 2017 VARHE-maksu perustuu niihin eläkemenoihin, jotka aiheutuvat 1.1.2014-31.12.2017 alkaneista yksilöllisistä varhaiseläkkeistä, työkyvyttömyys- sekä työttömyyseläkkeistä sekä kuntoutustuista. Kevan antama arviointikerroin vuoden 2016 lukuihin on 0,99. Outokumpu kuuluu keskisuuriin työnantajiin, jolloin osa VARHE-maksusta määräytyy Outokummun kaupungin henkilöstössä tapahtuneisiin yllä mainittuihin tapahtumiin ja osa on yhteisvastuullisesti kunnilta kerättävää osuutta.

Muita menoperusteita

Sosiaali- ja terveystalouden tiloista Siun sote määrittelee yhtenäiset vuokrausperusteet koko maakunnan osalta. Näiltä osin teknisen toimen vuokratulot ja Siun soten maksu osuus tarkistetaan viimeistään vuoden 2016 tilinpäätösten valmistuttua, jolloin Siun soten maksuosuutta kokonaisuudessaan tarkistetaan tilinpäätöksen mukaisesti.

4. TALOUSARVION SITOVUUS

4.1. Yleistä

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarvioon otetaan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

Kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

4.2. Tulostavoitteet

Talousarvioon sisältyvät toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut ovat sitovia. Toiminnan tunnusluvut eivät ole sitovia vaan ne ovat arvioita toimintaympäristön kehityksestä.

4.3. Talousarvion sitovat määrärahat

Käyttötalousosa:

Talousarvio on laadittu tulosalueen tarkkuudella.

Toimintakate on siitä vastuussa olevaa toimielintä (kaupunginhallitus, sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta) sitova. Tuloslaskelmien muut erät eivät ole sitovia. Sosiaali- ja terveystalouden osalta toimintakate sitoo kaupunginhallitusta.

Tuloslaskelmaosa:

Kaikki tuloslaskelmaosan määrärahat ovat sitovia lukuun ottamatta poistoja, jotka määräytyvät hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti.

Investointiosa:

Nimetyille kohteille myönnetty määrärahat ovat valtuustoon nähden hankekohtaisesti **bruttomäärältään** sitovia. Perustelut esim. pihatytöt, irtaimiston hankinta jne. sitovat toimielimiä.

Rahoitusosa:

Talousarvion rahoitusosaan merkittyä pitkäaikaislainojen lisäystä ei saa ylittää ilman valtuuston päätöstä.

Samoin antolainojen lisäystä ei saa ylittää ilman valtuuston päätöstä.

4.4. Käyttösuunnitelma

Talousarvion hyväksymisen jälkeen toimielimet hyväksyvät käyttösuunnitelmansa, jotka esitetään tiedoksi kaupunginhallitukselle. Käyttösuunnitelmilla toimielimet jakavat tulosalueiden määrärahat ja tuloarviot tulosyksiköille sekä asettavat tulosyksikkökohtaiset talousarvion tavoitteista johdetut ja niitä tukevat tavoitteet. Tavoitteiden asettamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota valtuuston hyväksymän kaupungin strategian toteuttamiseen.

Käyttösuunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon mitä edellä on sanottu kohdassa 3.3 käyttö-talouden toimintakatteen sitovuudesta. Ensimmäisen vuosikolmanneksen seurannan yhteydessä on käyttösuunnitelma tarkistettava ja muutokset tehtävä viimeistään toisen vuosikolmanneksen valtuustolle menevän seurannan yhteydessä.

Käyttösuunnitelman tulee sisältää vuosikolmanneksittain rahan käytön ja tavoitteiden toteutumisen siten, että ne ovat seurannassa todettavissa. Kaupunginhallitus antaa tarkemman ohjeen käyttösuunnitelman laadinnasta talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa.

4.5. Talousarvion seuranta

Toimielimen esittelijä vastaa siitä, että toimielin saa kerran kuukaudessa tiedon seurannasta ja samalla esityksen korjaavista toimenpiteistä, mikäli toteutuminen poikkeaa käyttösuunnitelmasta. Seurannassa on huomioitava, että kirjaukset tehdään vuoden mittaan maksuperusteisesti, mikä oikaistaan suoriteperusteiseksi vuoden lopussa.

Toimielimet raportoivat vuosikolmanneksittain kaupunginvaltuustolle talousarvion toteutumisesta tulosalueittain. Toimielimen on käsiteltävä seuranta niin ajoissa, että se on valtuuston käsiteltävissä kolmannesta seuraavan kuukauden säännönmukaisessa valtuuston kokouksessa.

Toteutumisvertailu sisältää määrärahasurannan sekä sanallisen kuvauksen toiminnallisten ja määrällisten tavoitteiden toteutumisesta. Jos toteutuma poikkeaa käyttösuunnitelmasta, on viimeistään seurannan yhteydessä tehtävä esitys korjaavista toimenpiteistä. Oleelliset määrärahan ylitykset on aina selvitettävä.

Mikäli määräraha on talousarviovuoden aikana seurannan mukaan ylittymässä, on määrärahan riittävyys varmistettava ensisijaisesti tehostamalla toimintaa tai toissijaisesti supistamalla palvelun määrää tai vaikuttavuutta. Määrärahan lisäyksiä talousarviovuoden aikana ei voida hyväksyä, ellei samalla esitetä katetta määrärahan lisäykselle.

Valtuustoseurannan yhteydessä on aina raportoitava mitä korjaavia toimenpiteitä on tehty ja miten ne ovat vaikuttaneet / tulevat vaikuttamaan toimintaan, mikäli määrärahan riittävyys on uhattuna.

4.6. Kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden seuranta

Tytäryhtiöt raportoivat kaupunginhallitukselle konserniohjeen mukaisesti neljännesvuosittain toimintasuunnitelman toteutumisesta, poikkeamista ja korjaavista toimenpiteistä.

5. KÄYTTÖTALOUS

5.1 Tulosalue: Hallintopalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Hallinto- ja talousjohtaja

Toiminta-ajatus:	Hallinto- ja lupapalvelut toteuttaa lainsäädännön ja kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaista tehtäväänsä, huolehtii kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä resurssien jakamisesta ja kunnan edunvalvonnasta niin, että asukkaille luodaan mahdollisuudet ja herätetään innostus henkiseen ja aineelliseen hyvinvointiin ja kasvuun.
Visio:	Hallinto- ja lupapalvelut vaikuttaa aktiivisesti kaupungin kehitykseen ja toteuttaa omalta osaltaan valtuuston strategiaa sekä ohjaa kaupungin muuta palvelutuotantoa valtuuston määrittelemien tavoitteiden mukaisesti.
Strategiset tavoitteet suunnittelukaudelle:	Lisätään ja tiivistetään seudullista yhteistyötä palvelujen tuottamisessa. Toimitaan aktiivisena ja luotettavana kumppanina. Toimitaan aktiivisesti yhteistyössä kaupungin alueen muiden toimijoiden kanssa. Kaivosmuseo etsii aktiivisesti hankerahoitusta museon kehittämiseen. Talouden tasapainottaminen huomioidaan kaikessa toiminnassa.

Toiminta:

Hallinto- ja lupapalveluihin kuuluvat yleishallinto, henkilöstöhallinto, työllistämispalvelut, maaseutuelinkeinot, ruokapalvelut (ja ympäristöpalvelut 31.5.2017 saakka), kaivosmuseo sekä kaupunginjohtajan vastuulle kuuluva elinkeinoelämän kehittäminen. Kaupungin markkinointi ja matkailuliiketoiminta sekä matkailun markkinointi ja kehittäminen ovat siirtyneet kaupungin tytäryhtiön Matkakumpu Oy:n hoidettaviksi.

Uusi valtuustokausi alkaa 1.6.2017, ja kaupungin organisaatorakenne ja johtamisjärjestelmät muuttuvat johdettavaksi mm. sote-palvelujen siirtymisestä Siun soten järjestämäksi ja tuottamaksi.

Vuonna 2017 järjestetään kuntavaalit, ja vuonna 2018 presidentinvaalit sekä maakuntavaalit. Palvelualueen kustannuksiin sisältyvät mm. valtiolle maksettavan verotuksen kustannusosuus, ennakotieto 162 219 €, Pohjois-Karjalan maakuntaliiton jäsenmaksu 158 844 € (- 11 %), Suomen Kuntaliiton ja Kuntatyönantajan jäsenmaksu yhteensä 27 606 €.

Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy:n maksuosuus on 172 977,97 €. Asukaskohtainen maksuosuus on 24,23 € eli säilyy entisellään edelliseen vuoteen nähden.

Maaseutuelinkeinojen tulosityksiköstä maksetaan Liperin kunnalle osuus maaseutuhallinnosta. Maksuosuus sisältää myös 1.5.2017 lukien myös aiemmin Outokummussa tehdyt toimistopalvelut. Joensuun seudun

LEADER-yhdistyksen toimintaa maaseutualueiden elinvoimaisuuden kehittämisessä mahdollistetaan: toimintaan varataan 24 000 €.

Asiointiliikenteeseen varataan 12 000 €.

Asumisen markkinoinnin palvelut tilataan Matkakumpu Oy:ltä markkinointisuunnitelman mukaisina. Tarkoitukseen varataan 11 300 €.

Ruokapalvelut toimii keskitetysti Kummun koulun yhteydessä sijaitsevalla keuhkeittiollla, joka on valmistuskeittiö ja otettu käyttöön vuonna 2016.

Työpajan toimintaan sisällytetään palkkatuettua työllistämistä sekä kuntouttavaa työtoimintaa ja työkoelua.

Kyykerin innovaatiokylätalon työpaja toimii yhteistoiminnassa talon muiden toimijoiden kanssa sekä yhteistyössä kaupungin muiden yksiköiden, yritysten, yhdistysten sekä soten ja työvoimahallinnon kanssa työ- ja harjoittelupaikkojen lisäämiseksi.

Työllisyydenhoitoa kehitetään toimimalla aktiivisesti työvoima- ja yrityspalvelujen alueellisessa kokeilussa yhdessä muiden Pohjois-Karjalan kuntien kanssa.

Henkilöstöhallinnon resurssien puitteissa kaupunki tukee monipuolisesti henkilöstönsä hyvinvointia.

Kaivosmuseo toteuttaa toiminnassaan museon kehittämisstrategiaa.

Rakennus- ja ympäristöpalvelut siirtyvät 1.6.2017 uuden valtuustokauden alkaessa teknisen lautakunnan alaisuudessa toimivaan rakennus- ja ympäristöjaoston toiminnaksi.

Ympäristönsuojelusihteerin palveluja myydään Polvijärven kunnalle sopimuksen mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Asiakasnäkökulma		
Asiat valmistellaan laadukkaasti.	Päätösten kumoutuminen.	0 kpl
Kaupungin viestintä ja asiakaspalvelu on luonteeltaan aktiivista, monikanavaista, luotettavaa ja vaikuttavaa.	Kuntalaisten kysymyksiin ja palautteisiin vastataan viivytyksettä.	< 2 arkipäivää
Henkilöstönäkökulma		
Kuntosali- ja uimahallikausikorttien ostoa subventoidaan 50 prosentilla kausikorttien hinnasta. Korttien käyttömahdollisuudesta viestitään henkilöstölle aktiivisesti.	Kausikorttien lukumäärä	Parempi kuin edellinen vuosi
Talousnäkökulma		
Toiminta järjestetään kustannustehokkaasti.	Toimintakate	Vähintään talousarvion mukainen tai parempi

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Prosessit ja rakenteet		
Uuden hallinto-organisaation sujuvan käyttöönoton varmistaminen.	Luottamushenkilöiden koulutus	Kaikki luottamushenkilöt on perehdytetty elokuun loppuun mennessä
Kaupungin elinvoimaisuuden edistämisen kaupunkikonsernin ja JOSEK Oy:n yhteistyöllä.	Kaupungin sekä yrittäjien välisten tapaamisten lukumäärä	> 10
	Ensikontaktit uusien yritysten ja elinkeinonharjoittajien kanssa	Parempi kuin edellinen vuosi
Asumisen tehokas markkinointi.	Asukasmäärän kasvu	Parempi kuin edellinen vuosi
	Rakennuslupien määrä	Parempi kuin edellinen vuosi
Kaupungin ja kolmannen sektorin (kansalaisjärjestöt, vapaaehtoinen kansalaistoiminta) välisen yhteistoiminnan edistäminen.	Järjestö-kunta-tapaamisten lukumäärä	> 2 / vuosi
	Järjestöjen ja kaupungin yhdessä suunnittelemien ja toteuttamien kuntalaistapahtumien ja -tilaisuuksien määrä	> 2 / vuosi
	Kyläkierrokset	Aloitetaan vuonna 2017
Työllistämispalvelujen laadukas ja vaikuttava toiminta.	Asiakkaiden sijoittuminen työhön avoimille markkinoille tai koulutukseen	> 40 % asiakkaista
	Asiakkaiden siirtyminen työvoiman ulkopuolelle (eläke, sairausloma, kuntoutus, jne.)	> 10 % asiakkaista
	Asiakkaiden jääminen työnhakijaksi	< 20 % asiakkaista
	Asiakkaan muu tilanne (esim. paikkakunnalta muutto, työtoiminnan keskeytyminen luvallisesti/luvattomasti)	< 30 % asiakkaista
Työllistämislisäjärjestelmän käyttöä jatketaan ja se laajennetaan kosemaan kaikkia vuoden tai pidempään työttömänä olleita outokumpulaisia. Työllistämislisään varataan 25 200 € määräraha. Määrärahan ulkopuolelta työllistämislisää voidaan myöntää ns. Kelan työmarkkinatukilistalla olevien henkilöiden palkkaamiseen.	Outokumpulaisten pitkäaikaisyöttömien palkkaaminen 6 kk työsuhteisiin yrityksiin, kolmannen sektorin organisaatioihin sekä kaupungin omiin ja eri yhteistoiminta-alueiden yksiköihin.	12 henkilöä / vuosi

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Osallistutaan Itä-Suomen yliopiston Työtä –hankkeeseen, omarahoitus-osuus 5 000 €.	Prosessikuvaukset työllisyys-palveluihin	Prosessikuvaukset ovat valmiit vuoden 2017 aikana.
Osallistutaan Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:n hallinnoimaan Kajokeskus –hankkeeseen, omarahoitus-osuus 10 000 €. Tavoitteena on, työllistää palkkatuella outokumpulaisia työttömiä yhdistykseen 10 henkilötyövuoden verran (10-20 henkilöä).	Outokumpulaisten työttömien työllistäminen palkkatuella yhdistykseen.	10 htv (10-20 henkilöä)
Kaivosmuseo järjestää vaihtuvia näyttelyitä ja toimii kehittämisstrategiansa mukaisesti.	Näyttelyiden lukumäärä Kehittämishjelman laatiminen	2 / vuosi Kehittämishjelman laatiminen vuonna 2017

Sitovat tunnusluvut	TP2015	TA2016	TA2017	TS2018	TS 2019
Määrätavoitteet					
Tukityöllistettyjä keskim./v.	39	40	40	40	40
Kuntouttavassa työtoiminnassa eri henkilöitä	197	180	180	180	180
Kuntouttavan työtoiminnan päiviä	13 554	11 000	11 000	11 000	11 000
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet					
Elinkeinoelämän kehittämismääräraha sisältäen matkailun milj. €/v.	0,5	0,5	0,38	0,38	0,38
Aterian suorittehinta €/suorite	3,52	3,75	3,75	3,75	3,75
Maaseututoimen nettokulut €/maatila	716*)	575	585	595	605
Rakennusvalvonnan nettokulut €/vuosi	28 619	35 000	35 000	35 000	35 000
Laatutavoitteet					
Aloitteet käsitellään viivytyksettä	< 6kk	< 6 kk	< 6 kk	< 6 kk	< 6 kk
Rakennusluvut käsitellään joustavasti, käsittelyaika viikkoja	< 2	< 2	< 2	< 2	< 2

*) Sisältää Leader –kulut

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP2015	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Asiakkaat/kysyntä					
Kaupunginvaltuuston kokoukset/käsittellävät asiat kpl/v.	10/84	11/60	11/60	11/60	11/60
Kaupunginhallituksen kokoukset/käsittellävät asiat kpl/v.	21/216	22/250	22/250	22/250	22/250
Tarkastuslautakunnan kokoukset/käsittellävät asiat kpl/v	10/61	17/100	17/100	17/100	17/100
Rakennus- ja ymp.lautakunnan* kokoukset/käsittellävät asiat kpl/v (*1.6.2017 alk. kaupunkirakenneltn: n jaosto)	6/37	7/50	7/50	7/50	7/50
Työllinen työvoima 31.12.	2 348	2 455	2 455	2 475	2 495
Työtön työvoima 31.12	539	435	435	415	405
Vakinaiset virat ja tehtävät	193	200	200	200	200
Rakennusluvut kpl/v	144	120	120	120	120
Poikkeusluvut kpl/v.	14	10	10	10	10
Rakennusilmoitukset kpl/v	30	20	20	20	20
Maisematyöluvut	38	20	20	20	20
Korjausavustukset kpl/v	3	5	5	5	5
Maa-aineskatselmukset kpl/v.	25	20	20	20	20
Ympäristöluvut kpl/v.	4	1	1	1	1
Maatilat kpl 31.12.	103	110	110	110	110
Vakinainen henkilöstö (työpanos vuoden lopussa)					
Yleishallinto + konsernin tukip. 2013-	14,4	14,4	14,4	14,4	14,4
Matkailu (*Toiminta on siirtynyt Matkakumpu Oy:n hoidettavaksi. Kaivosmuseon toiminta on kaupungin omassa organisaatiossa.)	0,0*	3,1*	0,0	0,0	0,0
Henkilöstöhallinto	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Ruokapalvelut	13,6	13,6	13,6	13,6	13,6
Maaseutupalvelut (Maaseutuhallinnon toimistopalvelut siirtyvät Liperin yta:n hoidettavaksi 1.5.2017 alkaen.)	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0
Ympäristöpalvelut (Ympäristöpalvelut siirtyvät 1.6.2017 alkaen kaupunkirakennepalvelujen yhteyteen.)	1,5	2,0	0,0	0,0	0,0
Muut resurssit (ulkop. kehitt.raha)					
Hankerahoitus sis. EU-tuet (+ maataloustuet), ministeriöiden ja maakuntaliiton tuet ym. milj. €/v	2,2	3,0	3,0	3,0	3,0

Tuloslaskelma (ei sitova)

€	TP2015	TA2016	Muutos % TP15/TA16	TA 2017	Muutos % TA16/TA17
Toimintatuotot	3 195 723	2 880 536	-9,9 %	2 852 351	-1,0 %
Myyntituotot	2 550 127	2 404 561	-5,7 %	2 465 640	2,5 %
Maksutuotot	90 128	57 100	-36,6 %	30 000	-47,5 %
Tuet ja avustukset	539 885	418 875	-22,4 %	356 711	-14,8 %
Muut tuotot	15 583	0	-100,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	-5 241 799	-5 218 812	-0,4 %	-5 353 951	2,6 %
Henkilöstökulut	-2 554 148	-2 426 734	-5,0 %	-2 317 927	-4,5 %
Palkat ja palkkiot	-1 944 090	-1 811 660	-6,8 %	-1 764 174	-2,6 %
Henkilösivukulut	-610 058	-615 074	0,8 %	-553 753	-10,0 %
Palvelujen ostot	-1 529 475	-1 535 397	0,4 %	-1 738 973	13,3 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-406 481	-404 300	-0,5 %	-413 380	2,2 %
Avustukset	-334 473	-500 500	49,6 %	-476 200	-4,9 %
Muut kulut	-417 222	-351 881	-15,7 %	-407 471	15,8 %
Toimintakate	-2 046 076	-2 338 276	14,3 %	-2 501 600	7,0 %
Poistot	-8 796	-9 196	4,5 %	-8 740	-5,0 %

Sitovat määrärahat

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	SV 2018	SV 2019
Toimintatuotot	3 196	2 881	2 852	2 881	2 881
Toimintakulut	-5 242	-5 219	-5 354	-5 407	-5 462
Toimintakate	-2 046	-2 338	-2 502	-2 527	-2 581
Poistot ja arvonalentumiset	-9	-9	-9	-9	-9

5.2. Tulosalue: Sosiaali- ja terveystalvet

Toimielin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Hallinto- ja talousjohtaja

Kaupungin sosiaali- ja terveystalvet on vuoden 2014 alusta lukien tuottanut Joensuun ja Outokummun kaupunkien sekä Kontiolahden kunnan yhteinen sote-yhteistoiminta-alue. Yhteistyö näiltä osin päättyy ja sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät vuoden 2017 alusta maakunnalliselle Siun sotelle. Muutos ei ole Outokummun kaupungin osalta yhtä merkittävä kuin muissa maakunnan kunnissa, koska sote-palvelut ovat olleet jo vuodesta 2009 ulkoistettu toiselle toimijalle. Henkilöstön osalta tämä merkitsee yhden työntekijän, koulukuraattorin, siirtymistä kaupungin palveluksesta Siun Soten palvelukseen.

Sosiaali- ja terveystalvet tulosalueeseen sisältyvät sosiaali- ja terveystalvet sekä ympäristöterveydenhuollon maksuosuudet Siun sotelle. Siun sotelle maksettava pelastustoimen maksuosuus sisältyy teknisen toimen talousarvioon.

Perussopimuksen mukaan järjestämis- ja tuottamisvastuun aiheuttamat nettokustannukset rahoitetaan jäsenkuntien suorittamalla korvauksella (= kuntien maksuosuudet). Omistajaohjauksessa määrätään maksuosuuksilla kerättävän määrän muutos vuosittain. Muutoksen pohjana käytetään kuluvan vuoden ennustetta. Vuoden 2018 loppuun saakka kuntien maksuosuudet perustuvat rahoitusmalliin, jossa käytön mukainen osa on 95 % ja asukasluvun mukainen osa on 5 %. Kunnan talousarviovuoden käytön mukainen osa perustuu kuluvan vuoden ennusteen ja kahden edellisen vuoden tilinpäätöksiin, joita painotetaan suhteellisesti seuraavasti; kuluva vuosi 50 %, edellinen 30 % ja sitä edellinen 20 %. Kunnan talousarviovuoden maksuosuus on lopullinen. Asukasluvun mukaisen osan määrittämisessä käytetään viimeksi päättyneen vuoden virallista 31.12. asukaslukua.

Vuoden 2019 alusta lukien kuntien maksuosuudet määräytyvät kokonaan palvelujen käytön perusteella.

Eurot						Maksuosuus vuonna 2017			
Jäsenkunta	Väestö, 31.12.2015	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tähän syötetään muutos- luvut	Valmius- maksu	Toteuma- maksu	Yhteensä	Muutos-% 2016/2017
Heinävesi	3 574	17 047 054	17 154 200	16 974 692		584 535	16 213 681	16 798 216	-1,04 %
Ilomantsi	5 336	24 013 101	25 110 006	24 056 149		872 714	23 178 127	24 050 841	-0,02 %
Joensuu	75 514	211 811 485	220 267 474	222 795 895		12 350 475	209 142 756	221 493 231	-0,58 %
Juuka	5 034	22 462 282	22 627 931	22 745 293		823 321	21 551 134	22 374 455	-1,63 %
Kitee	10 832	40 791 177	40 843 043	39 989 395		1 771 597	38 439 644	40 211 241	0,55 %
Kontiolahti	14 827	33 785 333	34 546 448	34 862 313		2 424 987	32 870 804	35 295 791	1,24 %
Lieksa	11 772	45 003 737	46 288 830	46 912 987		1 925 336	44 088 735	46 014 071	-1,92 %
Liperi	12 338	35 645 852	37 716 387	37 799 425		2 017 906	35 526 600	37 544 506	-0,67 %
Nurmes	7 996	28 140 280	28 839 781	29 041 048		1 307 763	27 399 043	28 706 806	-1,15 %
Outokumpu	7 139	24 872 168	25 079 610	25 415 862		1 167 599	23 979 678	25 147 277	-1,06 %
Polvijärvi	4 556	14 693 358	14 608 731	15 127 029		745 143	14 160 491	14 905 634	-1,46 %
Rääkkylä	2 349	10 248 173	10 425 545	10 114 710		384 184	9 736 621	10 120 805	0,06 %
Tohmajärvi	4 738	16 913 284	17 602 922	17 820 650		774 910	16 718 691	17 493 601	-1,84 %
Valtimo	2 324	9 870 583	10 645 082	10 844 862		380 095	10 074 745	10 454 840	-3,60 %
Kaikki yhteensä	168 329	535 297 867	551 755 990	554 500 310	0	27 530 565	523 080 750	550 611 315	-0,70 %

Kasvuprosentti määräytyy seuraavasti:

Kehysprosentti/pohja		1,2 %
- Kiky	- 9 000 000	- 1,6 %
- Kertaluontoinen erä/JNS jononpurku	- 600 000	- 0,1 %
- Perustoimeentulotuen hallinnollisten kustannusten poistuminen	- 943 000	- 0,2 %
KORJATTU KASVUPROSENTTI		- 0,7 %

Tulosalue sisältää myös ennen Siun soten perustamista aiheutuneet eläkemeno- ja varhaiseläkemenoperusteiset maksut, seniorineuvoston toimintakulut 5 000 € sekä varauksen yhteistoiminta-alueen loppukustannuksista.

Tuloslaskelma (ei sitova)

€	TP2015	TA2016	Muutos % TP15/TA16	TA 2017	Muutos % TA16/TA17
Toimintatuotot	78	0	-100,0 %	0	0,0 %
Myyntituotot	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut tuotot	78	0	-100,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	-26 647 434	-27 048 486	1,5 %	-26 184 432	-3,2 %
Henkilöstökulut	-1 083 193	-1 276 182	17,8 %	-956 000	-25,1 %
Palkat ja palkkiot	-35 188	-35 761	1,6 %	0	-100,0 %
Henkilösivukulut	-1 048 005	-1 240 421	18,4 %	-956 000	-22,9 %
Palvelujen ostot	-25 528 715	-25 721 863	0,8 %	-25 172 632	-2,1 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-85	0	-100,0 %	0	0,0 %
Avustukset	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut kulut	-35 441	-50 441	42,3 %	-55 800	10,6 %
Toimintakate	-26 647 356	-27 048 486	1,5 %	-26 184 432	-3,2 %
Poistot	-23 222	-70 532	203,7 %	-48 412	-31,4 %

Sitovat määrärahat

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	SV 2018	SV 2019
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-26 647	-27 048	-26 184	-26 446	-26 711
Toimintakate	-26 647	-27 048	-26 184	-26 446	-26 711
Poistot ja arvonalentumiset	-23	-71	-48	-41	-41

5.3 Tulosalue: Hyvinvointipalvelut

Toimielin: Sivistyslautakunta (1.6.2017 alkaen hyvinvointilautakunta ja hyvinvointipalvelut)

Vastuuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

Toiminta-ajatus:	Sivistyspalvelut tuottavat laadukkaita ja asiakaslähtöisiä palveluita, jotka lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.
Visio:	Sivistyspalvelut luovat omalta osaltaan kaupungista houkuttelevan ja vetovoimaisen asuinpaikan.
Strategiset tavoitteet suunnittelukaudelle:	Kehitetään sivistyspalveluiden vaikuttavuutta ja laatua sovittaen palvelutuotanto taloudellisiin resursseihin.

Toiminta:

Sivistyspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatus ja lastenhoidon tuet, esi- ja perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta, lukiokoulutus, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi sekä ostopalveluna vapaa sivistystyö, musiikkiopisto ja kirjasto.

Varhaiskasvatuksen palvelutarjonnan muotoja kehitetään jatkuvasti huoltajien tarpeiden ja muuttuvien säästöjen pohjalta. Esiopetuksen siirtyessä kaikista päiväkodeista (ei Sateenkaari) Kummun koululle, Rusakon päiväkotia suljetaan kesällä 2017. Päivähoidon kerhotoiminnan tarjoamista kevyempänä vaihtoehtona jatketaan ja tarvittaessa laajennetaan Kyykerin kylätalolla. Perhepäivähoito joustaa tarvittaessa varhaiskasvatuksen kysynnän muutoksissa.

Esiopetus ja perusopetuksen alkuopetus (1-2 luokat) sijoittuvat elokuussa 2017 samaan Kummun koulun siipeen, jolloin joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittäminen mahdollistuu. Tavoitteena on mahdollisimman hyvä ja kunkin lapsen kehitystasoa palveleva koulun aloitus. 1-6 luokat siirtyivät uuteen opetussuunnitelmaan elokuussa 2016 ja 7-luokat elokuussa 2017. Kummun koulun toimintakulttuurin luominen jatkuu. Toimintaa kehitetään Kummun koulun laatukäsikirjan 13 laatukortin mukaisesti painottaen erityisesti henkilöstön valitsemia laatukortteja. Laatukorttien viitoittamaa kehittämistä tukevat mm. seudullisen toimintaohjelman ”Kohti kestävä elämäntapaa”, Yrittäjäyyskasvatus”, ”Kulttuuripolku” sekä kehittämishankkeet ”Liikkuva koulu” ja ”ProKoulu”. Uudet kansainväliset hankkeet ”3D – EDUCATION” ja ”STEM4MATH” kehittävät luonnontieteiden ja matematiikan opetusta. Useisiin edellä mainittuihin kehittämistoimiin on saatu ulkopuolista hankerahoitusta.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta (1-2 luokkien oppilaat ja muiden vuosiluokkien erityisen tuen oppilaat) siirtyy kirjaston alakerrasta Kummun koulun E-2 siipeen. Toimintasuunnitelma päivitetään ennen luvun vuoden 2017-2018 alkua tarvittavilta osin. Kaikille oppilaille tarjottavaa kerhotoimintaa jatketaan opetushallituksen avustuksen turvin.

Lukiokoulutuksessa ylioppilaskirjoitusten sähköistäminen alkoi syksyn 2016 kirjoituksissa ja laajenee kevään ja syksyn 2017 kirjoituksissa valtakunnallisesti uusiin aineisiin. Opettajien ja opiskelijoiden tietoteknisiä valmiuksia kehitetään. Syksyllä 2017 aloittavien opiskelijoiden henkilökohtaisen kannettavan tietokoneen hankkimista tuetaan taloudellisesti, johon on varattu määräraha talousarvioon. Pienten lukioiden yhteistyön kehittämistä Pohjois-Karjalassa jatketaan painottaen erityisesti Polvijärven ja Juuan lukioita. Lukion omaa laatutyötä jatketaan.

Kulttuuritoimessa kehitetään erityisesti Kulttuuritalo Maritan käyttöä monipuolisten tapahtumien ja kokoon-tumisten järjestämispaikkana yhteistyössä talon yrittäjien kanssa. Kaupungin ja yrittäjän välinen sopimus elokuvatoiminnan järjestämisestä päättyy ja eri vaihtoehtoja toiminnan jatkamiseksi tarkastellaan kevään aika-

na. Esi- ja perusopetuksen ”Kulttuuripolku” –toimintaa kehitetään sekä paikalliseksi että seudulliseksi. Liikuntatoimessa kehitetään Matovaaran alueen liikuntapaikkoja ja valmistaudutaan urheilutalon peruskorjaukseen.

Nuorisotoimessa vakiinnutetaan Ohjaamo –toiminta, jatketaan Etsivää nuorisotyötä avustuksen turvin sekä nuorten työpajatoimintaa ostopalveluna Joensuun Nuorisoverstaalta. ”Moposuoran” sijoittaminen soveltuvaan paikkaan selvitetään. Nuorisotilojen siirto kirjaston alakertaan selvitetään.

Ostopalveluina toteutettavien kirjaston, kansalaisopiston ja musiikkiopiston toimintaa jatketaan nykyisellä volyymillä. Kuntalaisten toiveita toimintojen kehittämisestä välitetään aktiivisesti palvelun tuottajille järjestäjille.

Toiminnalliset tavoitteet ja muutokset vuodelle 2017	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Asiakasnäkökulma		
Lasten ja nuorten hyvinvointi	Kouluterveyskysely	Kaikki kyselyn kokonaisuudet (5 kpl) kehittyneet positiivisesti
Sähköisen asioinnin kehittäminen	Sähköiset palvelut	Vähintään 3 uutta sähköisen asioinnin muotoa
Nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston sekä vanhusneuvoston toiminta	Toimielinten itsearviointi toimintavuodesta	Vähintään 4 (asteikolla 1-5)
Henkilöstönäkökulma		
Henkilöstön pysyvyys	Vakinainen henkilöstö	Ei yhtään määräaikaista työ- tai virkasuhdetta vuoden lopussa (pois lukien sijaiset, palkkatuetut, oppisopimussuhteiset) ilman hyvin perusteltua syytä
Talousnäkökulma		
Ulkopuolisen rahoituksen (avustukset, hankkeet jne.) aktiivinen hakeminen toiminnan kehittämiseksi	Myönteisten päätösten lukumäärä vuoden aikana	Vähintään 3
Prosessit ja rakenteet		
Seudullisen varhaiskasvatussuunnitelmatyöhön osallistuminen	Suunnitelman valmistuminen	Suunnitelma hyväksytty lautakunnassa ja otettu käyttöön elokuussa 2017
Ennakointityöskentely esiopetuksen siirtyessä elokuussa 2017 Kummun koululle ja joustavan esi- ja alkuopetuksen suunnittelu	Joustavan esi- ja alkuopetuksen käyttöönotto	Joustavan esi- ja alkuopetuksen outokumpulainen mallin ensimmäinen versio käytössä elokuussa 2017
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen	Valmistuminen	31.12.2017

Sitovat tunnusluvut	TP2015	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Varhaiskasvatus ja esiopetus					
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet					
Bruttomenot/läsnäolopäivä, € (ei lastenh. tuet)	56,80	62,13	61,97	61,97	61,97
Laatutavoitteet					
<i>Asiakassuuntautuneet palvelut</i>					
Vanhempien tyytyväisyys (1-5)	4,2	ei mitata	>4,0	ei mitata	>4,0
<i>Henkilöstön hyvinvointi</i>					
Tyytyväisyys (1-5)	3,3	ei mitata	>4,0	ei mitata	>4,0
Perusopetus					
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet					
Kustannukset, €/oppilas	8 816	9 069	9 383	9 166	8 847
Laatutavoitteet					
<i>Asiakassuuntautuneet palvelut</i>					
Huoltajien/oppilaiden tyytyväisyys (1-5)	ei mitattu	>3,7	ei mitata	>3,8	ei mitata
<i>Henkilöstön hyvinvointi</i>					
Tyytyväisyys (1-5)	ei mitattu	>3,5	ei mitata	>3,8	ei mitata
Lukiokoulutus					
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet					
Kustannukset, €/oppilas	10 563	11 587	10 153	10 495	10 754
Määrätavoitteet					
Jatko-opintoihin sijoittuneet, % päät- täneistä	69	>75	>75	>75	>75
Laatutavoitteet					
<i>Asiakassuuntautuneet palvelut</i>					
Huoltajien/oppilaiden tyytyväisyys (1-5)	ei mitattu	>3,7	ei mitata	>3,8	ei mitata
<i>Henkilöstön hyvinvointi</i>					
Tyytyväisyys (1-5)	ei mitattu	3,7	ei mitata	>3,8	ei mitata
Kulttuuritoimi					
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet					
€/asukas (7 139 as, 31.12.2015)	10,71	13,46	13,04	13,04	13,04
Liikuntatoimi					
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet					
€/asukas (7 139 as, 31.12.2015)	111,87	115,14	126,29	126,29	126,29
Määrätavoitteet					
Uimahallin tehokas käyttö, kävijä- määrä/1 000 as.	58	57	57	57	57
Kuntosalin tehokas käyttö, kävijä- määrä/1 000 as	27	25	25	25	25
Laatutavoitteet					
Uimataitoisten 6 lk määrä, %		>95	>95	>95	>95
Nuorisotoimi					

Sitovat tunnusluvut	TP2015	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Tehokkuus- /taloudellisuustavoitteet					
€/0-29 v (2080, 31.12.2015)	53,64	48,40	48,39	48,39	48,39
Määrätavoitteet					
Nuorisotapahtumat	22	15	15	15	15
Osallistujien lukumäärä	1 620	1 000	1 000	1 000	1 000
Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP2015	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Asiakkaat/kysyntä					
Päivähoito ja esiopetus					
päivähoidossa 20.g.	208	219	223	223	223
esiopetuksessa 20.g.	77	66	78	78	78
• joista osapäivähoidossa		46	58	58	58
kerho 20.g. (ei lasketa summaan)	28	39	13	13	13
lastenhoidon tuet saajat (kotihoito ja yksityisen hoidon tuki)	120	140	115	115	115
Yhteensä 20.g.	405	425	429	429	429
Hoitopäivät	52 651	47 000	47 000	47 000	47 000
Perusopetus					
Oppilaat 20.g.	624	625	610	638	654
Lukiokoulutus					
Opiskelijat 20.g. (ei aikuisopiskelijat)	84	78	84	82	80

Tuloslaskelma (ei sitova)

€	TP2015	TA2016	Muutos % TP15/TA16	TA 2017	Muutos % TA16/TA17
Toimintatuotot	1 082 806	865 695	-20,1 %	801 200	-7,5 %
Myyntituotot	460 823	375 200	-18,6 %	397 400	5,9 %
Maksutuotot	283 095	275 000	-2,9 %	227 500	-17,3 %
Tuet ja avustukset	273 239	163 695	-40,1 %	129 000	-21,2 %
Muut tuotot	65 649	51 800	-21,1 %	47 300	-8,7 %
Toimintakulut	-12 405 801	-12 386 664	-0,2 %	-12 320 052	-0,5 %
Henkilöstökulut	-7 205 578	-7 167 246	-0,5 %	-7 068 026	-1,4 %
Palkat ja palkkiot	-5 480 160	-5 516 143	0,7 %	-5 527 932	0,2 %
Henkilösivukulut	-1 725 418	-1 651 103	-4,3 %	-1 540 094	-6,7 %
Palvelujen ostot	-2 383 293	-2 408 105	1,0 %	-2 420 697	0,5 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-157 537	-144 650	-8,2 %	-136 800	-5,4 %
Avustukset	-459 726	-457 200	-0,5 %	-428 200	-6,3 %
Muut kulut	-2 199 667	-2 209 463	0,4 %	-2 266 329	2,6 %
Toimintakate	-11 322 995	-11 520 969	1,7 %	-11 518 852	0,0 %
Poistot	-16 829	-116 930	594,8 %	-243 540	108,3 %

Sitovat määrärahat

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	SV 2018	SV 2019
Toimintatuotot	1 083	866	801	809	817
Toimintakulut	-12 406	-12 387	-12 320	-12 443	-12 568
Toimintakate	-11 323	-11 521	-11 519	-11 634	-11 750
Poistot ja arvonalentumiset	-17	-117	-244	-260	-260

5.4 Tulosalue: Tekniset palvelut

Toimielin: Tekninen lautakunta (1.6.2017 alkaen kaupunkirakennelautakunta)

Vastuuhenkilö: Kaupunkirakennejohtaja

Toiminta-ajatus:	Outokummun kaupungin tekniset palvelut toteuttavat lainsäädännön ja valtuuston asettamien tavoitteiden mukaista tehtäväänsä, tuottaen palveluja kuntalaisille ja muille hallintokunnille kilpailukykyiseen hintaan joko sisäisesti tai ulkoisesti, luoden asukkaille ja yrityksille mahdollisuudet aineelliseen hyvinvointiin ja kasvuun.
Visio:	Outokummun kaupungin tekniset palvelut toteuttavat omalta osaltaan valtuuston strategiaa ja sen määrittelemiä tavoitteita niin, että Outokumpu olisi ympäristönsä ja kaupungin tuottamien palvelujen osalta haluttu, turvallinen ja viihtyisä paikka asua.
Strategiset tavoitteet suunnittelukaudelle:	Viraston organisaatio pidetään sellaisena, että se on mahdollisimman joustava muuttuviin vaatimuksiin ja henkilöstön liikkumamahdollisuus tehtävästä toiseen on mahdollisimman helppoa, samalla itseohjautuvuutta lisätään. Kaikkien tehtävien toteutusvaiheet käsitellään kriittisesti säästöjen löytämiseksi.

Toiminta:

Tulosalueeseen kuuluvat seuraavat yksiköt: hallintopalvelut, yhdyskuntasuunnittelu, maa- ja metsätilat, puistot ja muut yleiset alueet, toimitilapalvelut, siivouspalvelut, urakkapalvelut, jätehuolto, erityismaiden käsittelyalue, liikenneväylät ja konekeskus. Ulkoliikuntapaikkojen hoitaminen siirtyy sivistyspalveluiden vastuulle.

Maa-alueiden myyntituloksi on arvioitu 20 000 € sekä metsän myyntitavoite on 175 000 €.

Yksityistieavustuksiin on varattu 40 000 €. Yksityistieiden peruskorjausten kaupungin avustusosuus on 12 %. Avustuksia myönnetään järjestäytyneille tiekunnille.

Erityismaiden vastaanottamista jatketaan, maiden vastaanottotavoite on 120 000 €.

Energiatehokkuutta parannetaan mm. lisäämällä led-valaistusta sekä tiivistämällä rakennuskantaa.

Talohuollon toiminnanohjaus-järjestelmiä kehitetään mm. vakiinnuttamalla uuden Kummun koulun sähköisen talohuoltojärjestelmän käyttäminen.

Siun soten myötä ryhmäkoti Kuntolan ja tehostetun palveluasumisen (Hopeakuusi, Kuntola, Onni ja Hilma – asumisyksiköt) asiakkaiden vuokralaskutus siirtyy Joensuun sote-palvelujen yhteistoiminta-alueelta kaupungin hoidettavaksi. Sote-palvelujen henkilöstöstä kahdeksan puhtaanapidon ja ravintohuollon työntekijää siirtyy kaupungin työntekijöiksi. Tästä aiheutuvat kustannukset laskutetaan Siun sotelta.

Tavoitteet talousarviovuodelle vuodelle 2017	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Asiakasnäkökulma		
Liukkauden torjunnalla ennaltaehkäistään liukastumistapauksia.	Kaupungin tietoon tulleet liukastumis-tapaukset	Tapauksia alle 5 kpl.
Henkilöstönäkökulma		
Henkilöstö hallitsee perustehtävänsä ja merkityksen osana kunnan palveluita	Kehityskeskustelut	Vähintään kerran vuodessa
Talousnäkökulma		
Toiminta järjestetään kustannustehokkaasti.	Toimintakate	Vähintään talousarvion mukainen tai parempi
Prosessit ja rakenteet		
Kaupungin maanhankinnalla ja kaavoituksella turvataan monipuoliset tonttivalhtoehdot rakentajille ja niitä markkinoidaan aktiivisesti.	Tonttien luovuttaminen	≥ 5 omakotitonttia
Tyhjäksi jääneitä rakennuskiinteistöjä markkinoidaan aktiivisesti, myyminen tai purkaminen.	Kiinteistökannan vähentyminen	Vähintään kolme kiinteistöä
Kiinteistöt määritellään rakennusten käytön pysyvyyden/ tärkeyden mukaiseen järjestykseen, sekä määritellään kiinteistöt joista ollaan luopumassa.	Kiinteistöjen salkutus	Salkutus tehty vuonna 2017
Aloitetaan laatia/päivittää kiinteistöille kunnostussuunnitelmat. PTS- laaditaan kymmenelle tärkeimmälle kiinteistölle.	Kunnostussuunnitelmien määrä	Laadinta kymmenelle kiinteistölle
Kiinteistöjen sekä yleisten alueiden kunnossa ja ylläpidossa taso pidetään vähintään vuoden 2016 mukaisena.	Kaupunkilaisten palautteet	vähintään vuoden 2016 taso
Urakkapalvelut voi tehdä tarjouksia kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille.	Tehtyjen työtehtävien määrä.	> 10 työtehtävää.

Sitovat tunnusluvut	TP2015	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Määrätavoitteet					
Yhdyskuntasuunnittelu					
Kaavojen käsittelyaika vireille tulosta valtuuston käsittelyyn/kk	10	10	10	10	10
Kartoitukset pohjakartalle/kk	2	2	2	2	2
Maa- ja metsätilat					
Myytävä puumäärä m³/v	3 500	5 000	5 000	4 000	4 000
Taimikonhoitotyöt ha/v	12,5	15	15	15	15
Toimitilapalvelut					
Toimitilapalvelun kiinteistöt	26	46	46	45	45
Vuokrauspalvelun kiinteistöt	20	0	0	0	0
Ympäristöhoito					
Hoidetut viheralueet, ha/vuosi	15	15	15	15	15
Latujen kunnossapito km/v*	40	40	40	40	40
Asfaltti- ja sirotepintaisten katujen pintakorjaukset m²/v	2 950	1 650	1 650	1 650	1 650
Sopimus latujen hoidosta siirtyy sivistyspalveluille					
Tehokkuustavoitteet/taloudellisuustavoitteet					
Maa- ja metsätilat					
Metsänmyyntitulot 1 000 €/v	173	175	175	175	175
Toimitilapalvelut					
Siivousmenot €/hm²/kk	2,08	1,95	1,95	1,95	1,95
Ylläpitomenot €/hm²/kk	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1
Kunnossapitomenot €/hm²/kk	1,24	1,24	1,24	1,25	1,25
Urakkapalvelut					
Urakkapalvelut toiminnan tuotto %	-3,8	0	0	0	0
Ympäristöhoito					
Katujen talvikunnossapito €/m²/v	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36
Liikenneväylien kunnossapito €/km	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
Turvallisuuspalvelut kust./asukas (31.7.2016: 7 088 asukasta, budjetti 522 500€)	73,19	73,05	73,72	73,72	73,72
Laatutavoitteet					
Liukkauden torjunta, liukastumiset kpl/v	3	<5	<5	<5	<5

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP2015	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Asiakkaat/kysyntä					
Jätehuolto					
Laskutettava yhdyskuntajätteen määrä t	6 650	0	0	0	0
Käsittelyyn tulevat öljyiset maat t	5 181	2 000	2 000	2 000	2 000
Erityismaiden käsittely t	17 328	1 500	1 500	1 500	1 500
Ympäristöhoito					
Auratut keskustan kadut km/v	65	65	65	65	65
Auratut jalkakäytävät ja kevyenliikenteen väylät km/v	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7
Vakinainen henkilöstö					
Hallintopalvelut					
Kuukausipalkkaiset	3	3	3	3	3
Yhdyskuntasuunnittelu					
Kuukausipalkkaiset	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Maa- ja metsätilat					
Tukityöllistetty/kausityöntekijä	0	0,5	0,5	0,5	0,5
Tuntipalkkaiset	0,5				
Puistot ja muut yleiset alueet					
Kuukausipalkkaiset	2,5	1,5	1,5	2	2
Tuntipalkkaiset	2	2	2	2	2
Sijaiset/määräaikaiset	0	2	2	2	2
Tukityöllistetyt	1	1	1	1	1
Siivous					
Kuukausipalkkaiset	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Sijaiset	1	1	1	1	1
Oppisopimuskoulutus	0	0	0	0	0
Jokipohjan pesula					
Kuukausipalkkaiset	1	1	0	0	0
Tukityöllistetyt	1	1	0	0	0
Jätehuolto/erityismaat					
Tuntipalkkaiset	1	0,5	0,5	0,5	0,5
Liikenneväylät					
Työnjohtaja	1	0	0	0	0
Työntekijät	3	3	3	3	3
Urakkapalvelut					
Urakkapalvelut kuukausipalkkaiset	0,5	0	0	0	0
Urakkapalvelut työllistäminen	2	2	2	2	2
Toimitilapalvelut					
Yleishoito kuukausipalkkaiset	10	9,5	9,5	9	9
Kunnossapito kuukausipalkkaiset	0,5	1	1	1	1
Kunnossapito tuntipalkkaiset	1	2	2	3	3
Oppisopimuskoulutus kiinteistöhoito	1	1	1	1	1
Muut resurssit					
Pakettiautot/puistot	2	2	2	2	2
Pakettiauto/kunnossapito	1	1	1	1	1
Pakettiauto/yleishoito	2	2	2	2	2
Monitoimikone	2	2	2	2	2
Traktori/liikenneväylät	1	1	1	1	1

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP2015	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Tiehöylä	1	1	1	1	1
Kuorma-auto	1	1	1	0	0
GPS-mittalaite	1	1	1	1	1
Tasolaser	1	1	1	1	1
Takymetri (robotti)	1	1	1	1	1
Maastolaskelmaohjelma	1	1	1	1	1
3Dwin	1	1	1	1	1
Päältääjettavat ruohonleikkurit		14	14	14	14
Latukone	1	1	1	1	1

Tuloslaskelma (ei sitova)

€	TP2015	TA2016	Muutos % TP15/TA16	TA 2017	Muutos % TA16/TA17
Toimintatuotot	6 510 291	5 549 408	-14,8 %	5 296 208	-4,6 %
Myyntituotot	2 020 552	1 233 626	-38,9 %	1 174 067	-4,8 %
Maksutuotot	24 442	12 500	-48,9 %	12 500	0,0 %
Tuet ja avustukset	64 223	18 320	-71,5 %	9 200	-49,8 %
Muut tuotot	4 401 074	4 284 962	-2,6 %	4 100 441	-4,3 %
Toimintakulut	-6 561 627	-6 167 931	-6,0 %	-6 013 264	-2,5 %
Henkilöstökulut	-2 224 449	-2 089 257	-6,1 %	-1 951 407	-6,6 %
Palkat ja palkkiot	-1 467 421	-1 344 572	-8,4 %	-1 309 896	-2,6 %
Henkilösivukulut	-757 028	-744 685	-1,6 %	-641 511	-13,9 %
Palvelujen ostot	-2 212 475	-2 108 725	-4,7 %	-2 115 812	0,3 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-1 588 063	-1 525 950	-3,9 %	-1 542 650	1,1 %
Avustukset	-33 259	-35 000	5,2 %	-40 000	14,3 %
Muut kulut	-503 381	-408 999	-18,7 %	-363 395	-11,2 %
Toimintakate	-51 336	-618 523	1104,9 %	-717 056	15,9 %
Poistot	-1 482 758	-1 400 428	-5,6 %	-1 520 112	8,5 %

Sitovat määrärahat

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	SV 2018	SV 2019
Toimintatuotot	6 510	5 549	5 296	5 349	5 403
Toimintakulut	-6 562	-6 168	-6 013	-6 073	-6 134
Toimintakate	-51	-619	-717	-724	-731
Poistot ja arvonalentumiset	-1 483	-1 400	-1 520	-1 558	-1 521

5.5 Tulosalue: Vesihuoltopalvelut

Toimielin: Tekninen lautakunta

Vastuuhenkilö: Vesihuoltopäällikkö

Toiminta-ajatus:	Outokummun kaupungin vesihuoltopalvelut toteuttavat lainsäädännön ja valtuuston asettamien tavoitteiden mukaista tehtäväänsä, huolehtii toiminta-alueella häiriöttömästä laatuvaatimusten mukaisen käyttöveden toimittamisesta, jätevesien pois johtamisesta ja lupien mukaisesta puhdistamisesta niin, että luodaan kuntalaisille mahdollisuus hyvinvointiin ja yrittäjille tuottavaan ja laajenevaan toimintaan.
Visio:	Outokummun kaupungin vesihuoltopalvelut toteuttavat valtuuston strategiaa vaikuttaen kaupungin kehitykseen hyvällä ja laadukkaalla palvelulla valtuuston päättämien tavoitteiden mukaisesti.
Strategiset tavoitteet suunnittelukaudelle:	Tulevien vuosien tavoitteena on saada mahdollisimman moni talous liittymään rakennettuihin vesi- ja viemärirunkojohtoihin. Veden saannin turvaamiseksi on 2016 tehty kahden entisen siiviläputki-kaivon tilalle uudet kaivot. Vuoden 2017 kaivot otetaan käyttöön rakentamalla tarvittavat rakennelmat ja kaivot kytketään olemassa oleviin runkovesijohtoihin.

Toiminta:

Vesihuoltopalvelut käsittää vesilaitoksen ja viemärlaitoksen. Vesilaitoksen toiminta-alueella on n. 1 500 kulutuspistettä, vettä vastaavasti kulutetaan n. 400 000 m³ vuodessa. Tulevana vuonna varmistetaan pohjaveden riittävyys rakentamalla lisää vedenottokaivoja.

Vesi- ja viemäriverkoston kuntoa kohennetaan saneeraamalla nykyisiä verkostoja, sekä jäteveden puhdistamon tekniikkaa uusitaan. Saneerauksen avulla ehkäistään vuotojen syntyä, sekä parannetaan puhdistus prosessia.

Vesihuoltolaitos on toiminut kirjanpidollisena taseyksikkönä 1.1.2016 alkaen. Vuonna 2017 vesihuoltolaitos maksaa kaupungille kaupunginvaltuuston vahvistaman korvauksen kaupungin vesihuoltolaitokseen sijoittamasta peruspääomasta. Vesihuoltolaitoksen tulos- ja rahoituslaskelma ovat liitteenä no 3 ja 4.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Asiakasnäkökulma		
Taataan vedenjakelun häiriötön toimitus asiakkaille.	Tapahtuneiden ennakoimattomien vesikatkojen määrä	0 kpl
Henkilöstönäkökulma		
Henkilöstö hallitsee perustehtävänsä ja merkityksen osana kunnan palveluita	Kehityskeskustelut	Vähintään kerran vuodessa

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)
Talousnäkökulma		
Toiminnan järjestäminen kustannustehokkaasti.	Toimintakate	Toimintakate vähintään 604 t€
Prosessit ja rakenteet		
Turvataan jäteveden häiriötön toimitus jätevedenpuhdistamolle sekä puhdistaa jätevesi lupaehtojen mukaisesti.	Poikkeamien määrä	o kpl.

Sitovat tunnusluvut	TP2015	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Laatutavoitteet					
Veden laatuvaatimusten täyttyminen, tutkituista näytteistä hyväksyttyjä tuloksia %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Jäteveden puhdistustulokset lupaehtoja paremmat, vaatimus 90-93 %	>95 %	>95 %	>95 %	>95 %	>95 %

Toiminnan tunnusluvut (ei sitovat)	TP2015	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Määrätavoitteet					
Laskutettava vesimäärä 1 000 m ³	400	420	420	420	420
Puhdistettava jv-määrä 1 000 m ³	779	500	500	500	500
Laskutettava jv-määrä 1 000 m ³	302	320	320	320	320
Vakinainen henkilöstö					
Kuukausipalkkaiset	2	2	2	2	2
Tuntipalkkaiset	5	5	5,5	5,5	5,5

Tuloslaskelma (ei sitova)

€	TP2015	TA2016	Muutos % TP15/TA16	TA 2017	Muutos % TA16/TA17
Toimintatuotot	1 420 157	1 348 100	-5,1 %	1 362 400	1,1 %
Myyntituotot	1 419 780	1 348 100	-5,0 %	1 362 400	1,1 %
Maksutuotot	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut tuotot	377	0	-100,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	-812 673	-791 549	-2,6 %	-758 809	-4,1 %
Henkilöstökulut	-304 900	-316 069	3,7 %	-304 269	-3,7 %
Palkat ja palkkiot	-223 035	-223 668	0,3 %	-223 752	0,0 %
Henkilösivukulut	-81 865	-92 401	12,9 %	-80 517	-12,9 %
Palvelujen ostot	-272 309	-243 164	-10,7 %	-238 824	-1,8 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-219 009	-214 850	-1,9 %	-198 550	-7,6 %
Avustukset	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut kulut	-16 455	-17 466	6,1 %	-17 166	-1,7 %
Toimintakate	607 484	556 551	-8,4 %	603 591	8,5 %
Poistot	-201 895	189 295	-193,8 %	-195 183	-203,1 %

Sitovat määrärahat

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	SV 2018	SV 2019
Toimintatuotot	1 420	1 348	1 362	1 376	1 390
Toimintakulut	-813	-792	-759	-766	-774
Toimintakate	607	557	604	610	616
Poistot ja arvonalentumiset	-202	189	-195	-216	-227

Tekninen palvelualue yhteensä**Tuloslaskelma (ei sitova)**

€	TP2015	TA2016	Muutos % TP15/TA16	TA 2017	Muutos % TA16/TA17
Toimintatuotot	7 930 449	7 245 508	-8,6 %	6 658 608	-8,1 %
Myyntituotot	3 440 333	2 929 726	-14,8 %	2 536 467	-13,4 %
Maksutuotot	24 442	12 500	-48,9 %	12 500	0,0 %
Tuet ja avustukset	64 223	18 320	-71,5 %	9 200	-49,8 %
Muut tuotot	4 401 451	4 284 962	-2,6 %	4 100 441	-4,3 %
Toimintakulut	-7 374 300	-7 307 480	-0,9 %	-6 772 073	-7,3 %
Henkilöstökulut	-2 529 350	-2 405 326	-4,9 %	-2 255 676	-6,2 %
Palkat ja palkkiot	-1 690 456	-1 568 240	-7,2 %	-1 533 648	-2,2 %
Henkilösivukulut	-838 894	-837 086	-0,2 %	-722 028	-13,7 %
Palvelujen ostot	-2 484 784	-2 699 889	8,7 %	-2 354 636	-12,8 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	-1 807 071	-1 740 800	-3,7 %	-1 741 200	0,0 %
Avustukset	-33 259	-35 000	5,2 %	-40 000	14,3 %
Muut kulut	-519 836	-426 465	-18,0 %	-380 561	-10,8 %
Toimintakate	556 149	-61 972	-111,1 %	-113 465	83,1 %
Poistot	-1 684 653	-1 589 723	-5,6 %	-1 715 295	7,9 %

Määrärahat

1 000 €	TP 2015	TA 2016	TA 2017	SV 2018	SV 2019
Toimintatuotot	7 930	7 246	6 659	6 725	6 792
Toimintakulut	-7 374	-7 307	-6 772	-6 840	-6 908
Toimintakate	556	-62	-113	-115	-116
Poistot ja arvonalentumiset	-1 685	-1 590	-1 715	-1 774	-1 748

6. TULOSLASKELMA

VEROTULOT

	TP 15	TA 16	TA 17	TS 18	TS 19
Verotulot	23 614	23 019	21 983	22 221	22 578

Tuloveroprosenttia verovuodelle 2017 alennettiin 0,5 %-yksikköä eli talousarviovuoden ja suunnittelukauden vero-% on 21,75 %. Vuodelle 2017 on arvioitu kunnallisveroa kertyvän 18,9 milj. euroa. Tässä on vähennystä vuoden 2016 talousarvoon nähden 1,1 milj. euroa, josta veroprosentin alentamisesta johtuen 0,45 milj. euroa. Verotulojen vähennys johtuu mm. kilpailukyky sopimukseen liittyen ansiotuloveroverotuksen keventämisestä. Vuodelle 2018 kunnallisveron tuoton kasvu on 0,9 % ja vuodelle 2019 1,5 %.

Vuodelle 2017 on arvioitu yhteisöveroa kertyvän 1,3 milj. €. Tässä on kasvua 0,8 % kuluvan vuoden talousarvioon nähden eli pysyy käytännössä lähes ennallaan. Vuonna 2018 kasvun on arvioitu olevan 4,5 % ja vuonna 2019 4,9 %.

Kiinteistöverot on laskettu koko suunnittelukaudelle vuodelle 2015 päätettyjen prosenttien mukaan: yleinen 1,1 %, vakituisen asunnon 0,65 % ja muun kuin vakituisen asunnon 1,25 %. Kiinteistöveron tuotoksi on arvioitu noin 1,8 milj. € vuosittain.

VALTIONOSUUDET

	TP 15	TA 16	TA 17	TS 18	TS 19
Valtionosuudet	20 069	20 573	20 684	20 684	20 684

Ennakkotiedon mukaan valtionosuudet kasvavat vuodelle 2017 noin 0,5 %. Valtionosuuksien kasvu johtuu veroperusteiden muutosten kompensoinnista kunnille sekä verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen kasvusta. Toisaalta peruspalvelujen valtionosuutta vähentää perustoimeentulotuen maksatuksen siirtyminen Kelalle, jolloin kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotukeen teknisesti hoidetaan valtionosuuksia vähentämällä (0,4 milj. euroa). Valtionosuudet perustuvat vuoden 2015 alusta voimaan tulleen peruspalvelujen valtionosuuslain kriteereihin sekä Kuntaliiton ennakkotietoihin. Valtionosuuslaskelmissa on huomioitu valtionosuusleikkaukset sekä muut mm. asukasluvun mukaan määräytyvät tekijät.

Valtionosuuksien kokonaismäärässä on huomioitu myös opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus (mm. lukion, liikunnan, nuorisotyön, museon rahoitus). Vuoden 2017 OKM:n valtionosuuksiin vaikuttaa ammatillisen koulutuksen yksikköhintarahoitukseen kohdistuva 190 milj. euron säästö. Säästö toteutetaan siten, että se hyödyttää kuntia omarahoitusosuuden pienenemisen kautta. Ennakkotietojen mukaan OKM:n valtionosuus on vuodelle 2017 negatiivinen -0,6 milj. euroa (kuluvana vuonna -0,8 milj. euroa).

RAHOITUSTUOTOT JA – KULUT

	TP 15	TA 16	TA 17	TS 18	TS 19
Korkotuotot	48	46	75	75	75

Korkotuotot ovat antolainoista ja rahavaroista saatavia korkotuottoja. Vesihuoltolain mukaan vesihuolto tuli kirjanpidossa eriyttää niin, että sille on tilikausittain johdettavissa tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Tämän vuoksi laskennallisesti eriytetty vesihuoltolaitos muutettiin vuoden 2016 alusta kirjanpidollisesti eriytetyksi taseyksiköksi. Tästä johtuen vesihuoltolaitoksen aloittavaan taseeseen on määritelty kunnan sijoitus, joka jakautuu peruspääomaksi ja lainaksi. Vesihuoltolaitoksen lainasta maksama korko nostaa kaupungin korkotuloja.

	TP 15	TA 16	TA 17	TS 18	TS 19
Muut rahoitus- tuotot	704	698	607	607	607

Muita rahoitustuottoja ovat verotilitysten korot ja muut esim. viivästyskorot ja Outokummun Energia Oy:n resurssikorvaus ja osinko sekä vesihuollon korvaus peruspääomasta. Vastaava luku on kuluna muissa rahoituskuluissa.

	TP 15	TA 16	TA 17	TS 18	TS 19
Korkokulut	-238	-261	-298	-268	-238

Korkokulut ovat TA-lainojen ja maksuvalmiusluottojen korkoja. Korkokulut vähenevät lainansalkun pienentyessä ja uusien lainojen korkotaso on tällä hetkellä alhaisempi kuin aiemmin otetut.

	TP 15	TA 16	TA 17	TS 18	TS 19
Muut rahoitus- kulut	-194	-198	-107	107	107

Muut rahoituskulut ovat lainan hoitokuluja ja verotilityskorkoja sekä vesihuollon korvaus peruspääomasta, jota vastaava summa on tulona muissa rahoitustuotoissa.

OUTOKUMMUN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA 2017

1 000 €

TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	5 400		
Maksutuotot	270		
Tuet ja avustukset	495		
Muut toimintatuotot	4 148		
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ			10 312
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-12 589		
Palkat ja palkkiot	-8 817		
Henkilösivukulut	-3 772		
Eläkekulut	-3 246		
Muut henkilösivukulut	-526		
Palvelujen ostot	-31 684		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 291		
Avustukset	-944		
Muut toimintakulut	-3 120		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ			-50 629
TOIMINTAKATE			-40 317
Verotulot	21 983		
Valtionosuudet	20 684		
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT			
Korkotuotot	75		
Muut rahoitustuotot	607		
Korkokulut	-298		
Muut rahoituskulut	-107		
VUOSIKATE			2 627
POISTOT KÄYTTÖOMAISUUDESTA JA MUISTA PITKÄVAIKUTTEISISTA MENOISTA		-2 016	
TILIKAUDEN TULOS			611
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)			611

TULOSLASKELMAT 2015 – 2019 (1000 €)

	<u>TP 15</u>	<u>TA 16</u>	<u>Muutettu TA 16</u>	<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS 19</u>
TOIMINTATUOTOT	12 209	10 644	10 644	10 312	10 415	10 519
TOIMINTAKULUT	-51 669	-51 799	-51 613	-50 629	-51 135	-51 646
TOIMINTAKATE	-39 460	-41 155	-40 970	-40 317	-40 720	-41 127
VEROTULOT	23 614	23 019	23 019	21 983	22 221	22 578
VALTIONOSUUDET	20 069	20 408	20 573	20 684	20 684	20 684
RAHOITUSTUOTOT	751	744	744	682	682	682
RAHOITUSKULUT	-432	-459	-459	-405	-375	-345
VUOSIKATE	4 542	2 557	2 907	2 627	2 491	2 471
POISTOT	-1 734	-1 786	-1 786	-2 016	-2 088	-2 068
SATUNNAISET TUOTOT	0	0	0	0	0	0
SATUNNAISET KULUT	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	2 809	770	1 121	611	403	404
RAHASTOJEN MUUTOS	-47					
TILIKAUDEN YLI / ALIJÄÄMÄ	2 761	770	1 121	611	403	404

7. INVESTOINNIT

SIVISTYSTOIMI

(5300, 5301) Irtain käyttöomaisuus

Määrärahat		<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS 19</u>
Kulut		-160	0	0

Esiopetuksen ja Kummun koulun vanhan osan korjausten jälkeiset irtaimistoinvestoinnit 150t€, uuden nuorisotilan kalusteet 10 t€.

Hankkeen poisto aika on 3 vuotta.

(5350) Kiinteä omaisuus

Määrärahat		<u>TA 17</u>	<u>TS18</u>	<u>TS19</u>
Kulut		-10	0	0

Urheilukentän maalausten uusiminen 10 t€.

Hankkeen poisto aika on 10 vuotta.

TEKNINEN TOIMI

Kiinteä omaisuus

Kiinteistö- ja ympäristötekniikka

(6411) Maa- ja metsätilat

Määrärahat		<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS 19</u>
Kulut		-20	-20	-20
Tuotot		+27	+20	+20
Netto		+7	0	0

Varaudutaan asemakaavoitettavien maa-alueiden hankintoihin. Tuotot koostuvat maa-alueiden mynnistä.

Toimitilapalvelut

(6544) Lukion huonetilamuutokset

Määrärahat	<u>Kust.arvio</u>	<u>TA 17</u>	<u>TS18</u>	<u>TS19</u>
Kulut	-40	-40	0	0

Määrärahalla uusitaan luokkien ovet äänieristetyiksi, rakennetaan opiskeluterveydenhoitajan vastaanotto tilaan ja kemia/fysiikka luokkaan vesipiste, parannetaan luokkien akustiikkaa, uusitaan pihavalaistusta, märkien tilojen pinnat ja wc-laitteet uusitaan. Häätäpoistumistien kulkureitti varustetaan turvalliseksi liikkua.

Hankkeen poisto aika on 15 vuotta.

(6426) Erä- ja luontokeskuksen rakenteiden kunnostus

Määrärahat	<u>Kust.arvio</u>	<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS 19</u>
Kulut	-20	-0	-20	0

Määrärahalla kunnostetaan kohteen rakenteita.

Hankkeen poistoaika on 10 vuotta.

(6473) Kalattoman päiväkodin talotekniikan ja pihavarusteet uusiminen

Määrärahat	<u>Kust.arvio</u>	<u>TA 17</u>	<u>TS18</u>	<u>TS19</u>
Kulut	-45	-45	0	

Kohteelle uusitaan lämmönvaihdin, käyttövesiputkistot ja pihavarusteet.

Hankkeen poistoaika on 20 vuotta.

(6449) Terveyskeskuksen vesikaton korjaus

Määrärahat	<u>Kust.arvio</u>	<u>Käytetty</u>	<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS19</u>
Kulut	-240	-120	-120	0	0

Määrärahalla uusitaan ½ osaa kiinteistön vesikatosta. Ensimmäinen vaihe toteutettiin vuonna 2016.

Hankkeen poistoaika on 25 vuotta.

(6474) Kirjasto

Määrärahat	<u>Kust.arvio</u>	<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS19</u>
Kulut	-25	0	-25	0

Määrärahalla uusitaan lämmönvaihdin ja puretaan ylimääräiset kalusteet pois

Hankkeen poistoaika on 20 vuotta.

(6462) Kunnan Koulu

Määrärahat	<u>Kust.arvio</u>	<u>Käytetty</u>	<u>TA 17</u>	<u>TS18</u>	<u>TS19</u>
Kulut	-14 100	-13 100	-1 000	0	0
Tuotot	11 320	11 320	0	0	0
Netto	- 2 780	-2 780	-1 000	0	0

Kunnan koulun laajennus on käyttöön otettu 29.7.2016. Vuonna 2017 tehdään loppuun vanhan osan sisäilmakorjaukset.

Hankkeen poistoaika on 40 vuotta.

(6475) Kulttuuritalo Marita

Määrärahat	Kust.arvio	TA 17	TS18	TS19
Kulut	-140	0	0	-140

Määrärahalla uusitaan kiinteistön lämmönvaihdin, vesikatto ja sadevesikourut
Hankkeen poistoaika on 20 vuotta.

(6476) Kyykerin kylätalon talotekniikan uusiminen

Määrärahat	Kust.arvio	TA 17	TS18	TS19
Kulut	35	0	-35	0

Määrärahalla uusitaan lämmönvaihdin, puretaan ylimääräiset kalusteet lämmönjakohuoneesta ja parannetaan kahden toimistohuoneen ilmastointia.
Hankkeen poistoaika on 15 vuotta.

(6477) Urheilutalon peruskorjaaminen

Määrärahat	Kust.arvio	Käytetty	TA 17	TS 18	TS19
Kulut	-3 150	0	-30	-50	-3 070
Tuotot	750	0	0	0	750
Netto	-2 400	0	-30	-50	-2 320

Vuoden 2017 määrärahalla uusitaan urheilusalin valaisimet Led valaisimiksi. Arvioitu hankkeen takaisin maksuaika on 4 v säästönä energia kustannuksissa. Vuonna 2018 käynnistetään peruskorjauksen suunnittelu, peruskorjaus toteutetaan vuonna 2019. Kokonaiskustannusarvio sekä hankkeen laajuus tarkentuu suunnitelmien tarkentuessa. Toteutumisen ehtona peruskorjaukselle on n. 25% avustus, kuitenkin maksimissaan 750 t€. Hankkeen poistoaika on 40 vuotta.

(6472) Keskusvaraston autokatos

Määrärahat	Kust.arvio	TA 17	TS 18	TS 19
Kulut	-20	0	-20	0

Määrärahalla rakennetaan neljä autokatospaikkaa lämmitystolppineen.
Hankkeen poistoaika on 20 vuotta.

(6599) Irtain omaisuus

Määrärahat	Kust.arvio	TA 17	TS18	TS19
Kulut	-60	-20	-20	-20

Vanhentunutta autokantaa uusitaan. Vuonna 2017 kiinteistöhuollon auto uusitaan.
Hankkeen poistoaika on 5 vuotta.

Vuokrauspalvelut**(6489) Aarrekaupunki (= Vanhan kaivoksen alueen kehittäminen)**

Määrärahat	Kust.arvio	Käytetty	TA 17	TS 18	TS19
Kulut	-1 780	0	-80	-850	-850
Tuotot	500	0	22	239	239
Netto	-1 280	0	-58	-611	-611

Aarrekaupunki -hanke jakaantuu kolmeen vaiheeseen. I - vaihe on päätynyt kesällä 2012. Hankkeen II - vaihe on päätynyt vuonna 2014. II - vaiheen jatkoksi käynnistetään kolmas vaihe eli ns. Valtaväylä-hanke, jolle on arvioitu n. 28 % avustusosuus. Hankkeen toteutumisehtona on, että hankkeelle saadaan rahoitus.

Valtaväylä hankkeen poisto aika on 15 vuotta.

Yhdyskuntatekniikka**Ympäristöhoito/kadut ja liikenneväylät****(6714) Katualueet**

Määrärahat		TA 17	TS 18	TS 19
Kulut		- 150	-150	-150

Määrärahalla korjataan vuosittain huonokuntoisimpia katuja ja katualueita. Kohteet määritellään tarkemmin käyttösuunnitelmassa.

Hankkeen poisto aika on 15 vuotta.

(6721) Kummunkadun kunnallistekniikka

Määrärahat	Kust.arvio	TA17	TS 18	TS19
Kulut	-300	-10	-145	-145

Määräraha on varaus Kummunkadun sadevesiviemärien rakentamiseen tarvittaessa muun kunnallistekniikan uusimisen yhteydessä. Vuonna 2017 on tarkoitus päivittää suunnitelmat, mikäli valtaväylä-hanke käynnistyy.

Hankkeen poisto aika on 30 vuotta.

(6720) Sadevesiverkosto

Määrärahat		TA 17	TS18	TS19
Kulut		- 70	-30	-30

Määrärahalla kunnostetaan sadevesiverkostoa.

Hankkeen poisto aika on 30 vuotta.

(6741) Katuvaloverkoston kunnostaminen

Määrärahat	<u>Kust.arvio</u>	<u>Käytetty</u>	<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS 19</u>
Kulut	-800	290	-100	-100	-100

Määrärahalla kunnostetaan katuvaloja EU-määräysten mukaisiksi ja uusitaan huonokuntoisimpia valopylväitä.

Hankkeen poistoaika on 15 vuotta.

VESIHUOLTOPALVELUT***Yhdyskuntatekniikka*****(6931) Vesijohtoverkosto**

Määrärahat		<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS 19</u>
Kulut		- 100	-150	-150

Määrärahalla uusitaan vanhaa vesijohtoverkostoa. Kohteet määrätään vuotoseurantojen perusteella. Hankkeen poistoaika on 15 vuotta.

(6916) Kummunkadun kunnallistekniikka

Määrärahat	<u>Kust.arvio</u>	<u>TA17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS19</u>
Kulut	-270	- 10	-130	-130

Määräraha on varaus Kummunkadun runkovesijohtojen ja jätevesiviemärien saneeraukseen tarvittaessa. Vuonna 2017 on tarkoitus päivittää suunnitelmat, mikäli valtaväylä-hanke käynnistyy.

Hankkeen poistoaika on 30 vuotta.

VIEMÄRILAITOS**(6971) Viemäriverkosto**

Määrärahat		<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS 19</u>
Kulut		- 100	-100	-100

Määrärahalla toteutetaan viemärirunkoputkien uusintaa 10-vuotishjelman mukaisesti. Hankkeen poistoaika on 30 vuotta.

(6914) Vesi- ja viemäriosuuskuntien avustamiseksi tehtävän suunnittelutyöt

Määrärahat		<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS 19</u>
Kulut		- 10	-10	-10

Määrärahaan sisältyy toiminta-alueen läheisyydessä olevien vesiosuuskuntien linjatöiden suunnittelun teko.

Hankkeen poistoaika on 15 vuotta.

(6982) Jätevedenpuhdistamon saneeraus

Määrärahat	<u>Kust.arvio</u>	<u>Käytetty</u>	<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS19</u>
Kulut	-270	20	- 250	0	0

Määrärahalla suunnitellaan ja saneerataan nykyinen jätevedenpuhdistamo tulevan ympäristöluvan vaatimusten mukaiseksi.

Hankkeen poistoaika on 30 vuotta.

INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Määrärahat	<u>TP 15</u>	<u>TA 16</u>	<u>TA 17</u>	<u>TS 18</u>	<u>TS 19</u>
Kulut	-7 290	-10 830	-2 325	-1 855	-4 915
Tuotot	5 239	6 116	49	259	1 009
Netto	-2 051	-4 664	-2 276	-1 596	-3 906

8. RAHOITUSOSA

ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS

Määrärahat	TP 15	TA 16	TA 17	TS 18	TS 19
Antolainojen lisäys	-14	430	0	0	0

ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS

Määrärahat	TP 15	TA 16	TA 17	TS 18	TS 19
Antolainojen vähennys	61	230	187	181	216

Kaupunginvaltuusto on päätöksessään 30.5.2011 21 § hyväksynyt Kiinteistö Oy Outokummun Vuokratalojen 11.9.2000 allekirjoitetun velkakirjan takaisinmaksu-ehtojen muuttamista siten, että lyhennykset alkavat vasta vuonna 2016. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 29.3.2016 myöntänyt Outokummun Seurojentalo Oy:lle lyhennysvapaata vuosille 2016-2018.

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS

Määrärahat	TP 15	TA 16	TA 17	TS 18	TS 19
Ta-lainojen lisäys	0	4 300	1 600	1 300	3 500

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS

Määrärahat	TP 15	TA 16	TA 17	TS 18	TS 19
Ta-lainojen vähennys	-2 359	-2 350	-2 300	-2 350	-2 300

OUTOKUMMUN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA 2017

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA			
TULORAHOITUS			
Vuosikate	2 627		
Tulorahoituksen korjauserät	-27		
INVESTOINNIT			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 325		
Rahoitusosuudet investointeihin	22		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	27		
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		-2 276	
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA			324
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA			
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS		0	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS		187	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		1 600	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS		-2 300	
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA			-513
KASSAVAROJEN MUUTOS			-189

OUTOKUMMUN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMAT 2017 – 2019 (1000 €)

	2017	2018	2019
VARSINAISEN TOIMINNAN INVESTOINTIEN KASSAVIRTA			
TULORAHOITUS			
Vuosikate	2 627	2 491	2 471
Tulorahoituksen korjauserät	-27	-50	-50
INVESTOINNIT			
Käyttöomaisuus investoinnit	-2 325	-1 855	-4 915
Rahoitusosuudet investointeihin	22	209	959
Pysyv. vast. hyödykk. luovutustuotot	27	50	50
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-2 276	-1 596	-3 906
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	324	845	-1 485
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA			
ANTOLAINOJEN LISÄYS	0	0	0
ANTOLAINOJEN VÄHENNYS	187	181	216
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	1 600	1 300	3 500
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 300	-2 350	-2 300
KOROTTOMIEN PITKÄ- JA LYHYTAIKAISTEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	-513	-869	1 416
KASSAVAROJEN MUUTOS	-189	-23	-68

Liite no 1.

PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUUSRAHOITUS 2017

Kunta:

Outokumpu

Asukasluku 31.12.2015:

7 139

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus:

euroa

euroa/asukas

Ikärakenne	25 221 811	3 532,96
Sairastavuus	12 298 781	1 722,76
Muut laskennalliset kustannukset	1 718 266	240,69
Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden rahoitusosuus -3 620,04 €/asukas	-25 843 466	-3 620,04
Lisäosat	357 602	50,09
Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset yhteensä	1 751 612	245,36
Vuoden 2015 valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasaus (+/-)	0	0,00

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennen tasausta

15 504 605

2 171,82

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)

5 765 301

807,58

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

21 269 906

2 979,40

Liite no 2.

OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN VALTIONOSUUDET

Toiminta	Yksikköhinta	Suorite- määrä	Vos-%	Valtionosuus 2017	Valtionosuus 2016
Perusopetus; muut vammaiset	18 948 € oppilas	21	100 %	397 916	405 393
Joustavan perusopetuksen lisä	3 100 € oppilas	10	100 %	31 000	31 000
Perusopetus; maahanm. valm. opetus *)	läsnäolo- 1187 € kk	105	100 %	124 600	32 369
Aamu- ja iltapäivätoiminta	26 € h	1264	57 %	18 732	18 732
Lukiokoulutus	8 318 € oppilas	77	100	643 292	677 059
Lukiokoulutus yli 18-v. aloitt.					11 866
Liikuntatoiminta	12 € asukas	7139	29,70 %	25 443	25 561
Nuorisotyö	15 € alle 29-v	2014	29,70 %	8 972	8 972
Outokummun kaivosmuseo	63 000 € htv	2	37 %	46 620	47 841
Kunnan omarahoitusosuus	-260 € asukas	7139		-1 856 140	-2 093 650
OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUS YHTEENSÄ **)				-559 565	-834 857

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksesta euromääräisesti suurin on toisen asteen koulutuksen ylläpitäjille maksettava yksikköhintarahaus. Lukiokoulutuksessa ylläpitäjä on tyypillisesti kunta, kun taas valtaosa toisen asteen ammattillisen koulutuksen ylläpitäjiä ovat kuntayhtymiä tai yksityisen opetuksen järjestäjiä.

*) 1.1.2017 voimaan tulevat lainsäädäntömuutokset ovat vireillä opetus- ja kulttuuriministeriössä. Hallituksen esitykset eduskunnalle annetaan syksyllä. Rahoituksen myöntöperusteita esitetään perusopetuksen valmistavan opetuksen osalta muutettavaksi läsnäolopäivien määrään perustuvaksi.

**) OKM:n valtionosuuksien arviointiin Kuntaliitto suosittelee otettavaksi lähtökohdaksi rahoituksen tason vuonna 2016 ja halutessa tarkistaa merkittäviin toiminnan muutoksiin perustuen, kuten nyt on tehty omarahoitusosuuden tarkistuksen johdosta. (OKM:n valtionosuus talousarviossa on - 586 354 €).

Liite no 3.

Outokummun vesihuoltolaitos - kirjanpidollinen taseyksikkö

TULOSLASKELMA

1 000 €

VESIHUOLTOPALVELUT	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	1 348	1 362	1 376	1 390
Maksutuotot	0			
Tuet ja avustukset	0			
Muut toimintatuotot	0			
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 348	1 362	1 376	1 390
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut	-316	-304	-307	-310
Palkat ja palkkiot	-224	-224	-226	-228
Henkilösivukulut	-92	-81	-81	-82
Eläkekulut	-79	-67	-68	-68
Muut henkilösivukulut	-13	-13	-14	-14
Palvelujen ostot	-243	-239	-241	-244
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-215	-199	-201	-203
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-17	-17	-17	-18
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-792	-759	-766	-774
TOIMINTAKATE	557	604	610	616
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-192	-142	-138	-134
Korkotuotot	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	1	-1	-1	-1
Korkokulut	0	-37	-33	-29
Muut rahoituskulut	-193	-104	-104	-104
VUOSIKATE	364	461	472	482
POISTOT	-189	-195	-216	-227
TILIKAUDEN TULOS	175	266	256	255
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	175	266	256	255

Liite no 4.

Outokummun vesihuoltolaitos -kirjanpidollinen taseyksikkö

RAHOITUSLASKELMA	2017	2018	2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikeliikemää (-alijäämä)	604	610	616
Poistot ja arvonalentumiset	-195	-216	-227
Rahoitustuotot ja -kulut	-142	-138	-134
Korvaus peruspääomasta	-104	-104	-104
Kaupungin lainan korko	-37	-33	-29
Muut rahoitustuotot- ja kulut	-1	-1	-1
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät			
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot	-470	-390	-390
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyv. vast. hyödykk. luovutustuotot			
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-470	-390	-390
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-204	-134	-135
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle/ky:lle		0	0
Antolainasaamisten lisäykset muilta			
Antolainasaamisten vähennykset kunnalta/ky:ltä			
Antolainasaamisten vähennykset muilta			
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta/ky:ltä			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle/ky:lle	-85	-85	-85
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta			
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta			
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta			
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-85	-85	-85
RAHAVAROJEN MUUTOS	-289	-220	-221